

**Základní škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
Trutnov**

Školní vzdělávací program pro ZV „Za poznáním“

Platnost od 1. 9. 2023

OBSAH

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika školy.....	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
4. Výchovné a vzdělávací strategieklíčové kompetence.....	12
5. Průřezová témata	17
6. Přehled učebních plánů	39
7. Český jazyk a literatura	41
8. Anglický jazyk	80
9. Německý jazyk	94
10. Matematika	101
11. Informatika	129
12. Člověk a jeho svět	138
13. Člověk a společnost	158
14. Člověk a příroda	183
15. Umění a kultura	228
16. Člověk a zdraví	253
17. Člověk a svět práce	263
18. Doplnující vzdělávací obory	287
19. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	301

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: ŠVP ZV „Za poznáním“

Údaje o škole: Základní škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, Trutnov

IZO: 600102572

IČ: 70886598

Adresa: Mentzlova 1, 54101 Trutnov

Ředitelka školy: Mgr. Stanislava Tejchmanová, MBA

Zástupkyně ředitelky: Mgr. Jana Prokopcová

Koordinátorka ŠVP: Mgr. Stanislava Tejchmanová, MBA

Kontakty

Telefon: 499 841 562, 775 670 061

E-mail: zsvoletiny@zsvoletiny.cz

www stránky: www.zsvoletiny.cz

Datová schránka: 4zdmrpx

Zřizovatel: Město Trutnov

Adresa zřizovatele: Slovanské nám. 165, 54101 Trutnov

Mgr. Stanislava Tejchmanová, MBA

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

- Základní škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, Trutnov byla založena v roce 1992. Jejím zřizovatelem je město Trutnov. Patří do skupiny speciálních škol zřízených dle §16, odst. 9 Školského zákona. Je to škola, ve které se vzdělává přibližně 110 žáků 1. až 9. ročníku. Škola leží v okrajové části města Trutnova. Jedná se o bezpečnou a klidnou oblast. Žáci ze vzdálenějších částí města a okolí mají možnost dojíždět městskou dopravou, která je uzpůsobena začátku vyučování.
- V současné době škola otevírá 10 tříd. V každé třídě vyučuje jeden pedagog a současně s ním je ve třídě i asistent pedagoga.
- Základní škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, Trutnov poskytuje základní vzdělání dětem, které, přestože mají normální inteligenci, se nemohou s úspěchem vzdělávat v běžném typu základní školy. Do školy přijímáme žáky, kteří trpí některou specifickou poruchou učení – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dále poruchou chování, poruchou dorozumívání či mají jiné speciální vzdělávací potřeby. Zařazení dítěte do školy vždy musí doporučit odborníci v pedagogicko – psychologické poradně nebo speciálně pedagogickém centru.
- Ve škole vyučujeme žáky ve všech ročnících podle školního vzdělávacího programu pro ZŠ Za poznáním.
- Tento program umožňuje zařadit do vyučovacího procesu také projektové vyučování, které na naší škole pravidelně využíváme při získávání poznatků rozumové výchovy. Každý projekt plánují učitelé tak, aby žáci měli možnost získávat nejen teoretické vědomosti, ale i praktické dovednosti související s daným tématem.
- Škola vytváří prostor pro všechny žáky naší školy. Učitelé využívají při výuce názorné pomůcky, audiovizuální a počítačovou techniku i další prostředky, aby žáci co nejlépe zvládli učivo. Žákům, kteří potřebují individuální studijní plán, učitel vytvoří takové podmínky, aby mohli přiměřeně rozvíjet své schopnosti. Děti trpící vadou řeči navštěvují hodiny logopedické péče, žáci trpící specifickou poruchou učení mohou navštěvovat hodiny reedukační péče.
- Učitelé v naší škole mají vysokoškolské pedagogické vzdělání, které si rozšířili o specializaci speciální pedagogika. Asistenti pedagoga mají základní nebo střední odborné vzdělání a všichni absolvovali vzdělávací kurz pro asistenty pedagoga. Nepedagogičtí pracovníci mají základní nebo střední odborné vzdělání.

Základní směry ve vzdělávání žáků

- snažíme se založit úspěšnou vzdělávací dráhu dítěte – po ukončení naší základní školy se žáci mohou dle svých schopností hlásit na jakoukoli střední školu či odborné učiliště;
- učíme žáky přiměřeně získávat, zpracovávat a využívat informace;
- rozvíjíme tvořivost dětí;
- usilujeme o pozitivní emoční vyladění dětí a snížení úrovně agresivity;
- podporujeme v žácích zájem o poznávání světa v jeho globálních souvislostech;
- vedeme děti k pochopení nezbytnosti aktivní znalosti cizích jazyků;
- vštěpujeme dětem zásady zdravého způsobu života;
- vytváříme a podporujeme v dětech postoje, které směřují k trvale udržitelnému rozvoji světa;
- snažíme se žáky naučit tolerovat a respektovat odlišnosti a názory druhých;
- vytváříme podmínky pro úspěšnou integraci postižených dětí;
- vytváříme kulturní prostředí ve škole – chodby i třídy jsou vyzdobeny pracemi žáků nebo obrazy a pomůckami souvisejícími s probíraným tématem;
- pořádáme pestrou paletu sportovních, výtvarných, přírodovědných a literárních soutěží;
- organizujeme lyžařské, bruslařské a plavecké kurzy, školní výlety a exkurze související s probíraným učivem.

Materiálně technické vybavení školy

Ve škole je 10 kmenových tříd, v jedné je instalovaná odborná učebna fyziky, chemie a přírodopisu, dále máme k dispozici školní dílnu, cvičnou kuchyňku a cvičebnu. Nedaleko školy je školní hřiště určené k míčovým hrám. Bohužel v okolí školy se nenachází hřiště určené k atletice a také velikost tělocvičny omezuje žáky při hodinách TV.

Škola je v současné době velmi dobře vybavena pomůckami, audiovizuální technikou a materiály pro 1. i 2. stupeň. V 9 třídách je instalována interaktivní tabule s dataprojektorem. Škola nyní pro potřeby žáků disponuje 30 ks Apple iPadů, 25 notebooků pro žáky a 13 notebooků pro potřeby učitelů. Pro výuku žáků používáme interaktivní učebnice z nakladatelství TAKTIK, Nová škola nebo Fraus. Škola dále spolupracuje s výrobcí výukových

počítačových programů, které se využívají především v hodinách přírodopisu, chemie, zeměpisu a cizích jazyků. Ve škole je k dispozici i keramická pec.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je zkušený a kvalitní. Škola má výchovného poradce, metodika prevence sociálně–patologických jevů, koordinátora školního vzdělávacího programu, metodika ICT, externího správce sítě a pedagogové jsou pověřeni dalšími činnostmi (školní knihovna, správa kabinetů). Ve škole pracují také pedagogičtí asistenti pro žáky. Snahou pedagogického sboru je vytvořit co nejlepší partnerské vztahy a otevřenou komunikaci mezi rodiči, pedagogy a žáky. K rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce a rozšiřování škály používaných vzdělávacích metod směřuje také další vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogové se pravidelně vzdělávají v rámci DVPP. Všichni pedagogové jsou počítačově gramotní a ovládají běžnou práci s počítačem. Všichni pedagogové pracuje také s interaktivní tabulí a dalšími moderními výukovými pomůckami.

Učitelství sbor byl proškolen ve využívání virtuální reality, která byla zakoupena do školy. Dále se celý pedagogický sbor včetně asistentů pedagoga účastnil webináře, který pořádal NPI ČR – digitální vzdělávací obsah. Dva pedagogové absolvovali třídní seminář na téma Rozvoj grafomotoriky u žáků 1. stupně.

Ve školní družině jsou 2 vychovatelky a 1 vychovatel. K nepedagogickým pracovníkům školy patří tajemnice, účetní, školník údržbář a školnice domovnice, uklízečka a pomocná kuchařka.

Školská rada

Školská rada má 6 členů s tripartitním zastoupením zástupců zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců nezletilých žáků školy.

Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Zákonní zástupci žáků dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím elektronických žákovských knížek, systémem Komens, na třídních a informačních schůzkách. Velmi častým způsobem komunikace mezi učiteli a zákonnými zástupci je také předem domluvená individuální schůzka. Informace o činnosti školy lze nalézt na webových stránkách školy.

Pro rodiče a veřejnost pořádá škola každoročně Den otevřených dveří. Každoročně využíváme spolupráci s místními středními školami při exkurzích do jejich škol, také spolupráci se studentkami Střední zdravotnické školy, které naše žáky při názorných ukázkách a praktických cvičeních zdokonalují ve zdravotnických dovednostech nebo Střední lesnické

školy při realizaci environmentálního vzdělávání. Velmi si ceníme spolupráce s Policií ČR a trutnovským hasičským sborem.

Samozřejmostí je spolupráce s ostatními školami v Trutnově zejména při organizování sportovních a kulturních akcí a dále spolupráce se Střediskem volného času. Škola spolupracuje s plaveckou školou Lokomotivy Trutnov. Úzce spolupracujeme s PPP a SPC v Trutnově.

Spolupráce se zřizovatelem

Škola velmi úzce spolupracuje se zřizovatelem, především prostřednictvím členů Školské rady a Odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví. Předkládáme návrhy na řešení zásadních problémů, které spadají do kompetence zřizovatele. Dále projednáváme koncepční záměry, podmínky činnosti školy a další záležitosti.

Projekty

Škola má vypracovaný „Preventivní program“, který je součástí školního vzdělávacího programu. V rámci dopravní výchovy se žáci na 1. stupni zapojují do různých projektů a akcí, např. „Průkaz cyklisty“... V rámci výuky Ochrana člověka za mimořádných situací a Příprava občanů k obraně státu jsou pořádané akce ve spolupráci s Policií ČR, hasiči a zdravotníky, popř. vojáky.

Škola se účastní a je jedním z organizátorů „Olympiády trutnovských škol“. Mezi další menší pravidelné projekty školy patří akce jako např. Halloween, aprílový den aj., dále akce ke Dni Země, sportovní dny, vánoční besídky, „Čert a Mikuláš“, „Noc s Andersenem“, historické exkurze a další.

Škola se pravidelně zapojuje do výzev MŠMT – tzv. Šablony a dalších, čímž získává potřebné zdroje na podporu DVPP, žáků a nákup potřebných pomůcek a vybavení. Škola v letech 2021–2023 realizovala v rámci OP VVV Projekt Šablony III na ZŠ Voletiny, Trutnov. V průběhu uskutečnila 16 projektových dnů mimo školu a 16 projektových dnů ve škole pro žáky 1. – 9. ročníku. Dále se uskutečnily 2 kluby – čtenářský klub a klub komunikace v cizím jazyce a jeden celek 16 hodin doučování angličtiny pro 6. ročník. Díky tomuto projektu jsme zakoupili 10 tabletů iPad a s nimi realizovali 48 hodin výuky.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Zaměření školy

Hlavním úkolem našeho školního vzdělávacího programu je poskytnutí pevných základů všeobecného vzdělání všem žákům podle jejich schopností a možností. Při tvorbě učebních osnov dbáme na smysluplnost učení, na jeho propojenost se skutečným životem. Zaměřujeme se na praktickou využitelnost získaných vědomostí a dovedností a na osvojování klíčových kompetencí. Naše škola nabízí žákům:

- otevřené a přátelské prostředí, umožňující diskusi a názorovou různorodost,
- vysokou úroveň pedagogické práce s žáky,
- přiměřenost kladených nároků a požadavků na žáky,
- vzájemný respekt a úcta ve vztahu učitel – žák,
- individuální přístup a respektování osobnosti žáka,
- práci s informacemi a informačními a komunikačními technologiemi,
- využití žákovské knihovny,
- používání metod výuky jako je skupinová práce, projektové vyučování, formy zážitkové pedagogiky aj.,
- maximální využití dostupných materiálů, názorných pomůcek a techniky v hodinách

V popředí záměrů a cílů našeho ŠVP je rozvoj tvořivosti žáků, podporování jejich samostatnosti, sebejistoty, zodpovědnosti a pozitivního sebehodnocení. Žák by měl pociťovat uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Měl by mít možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení. Tím žáka vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu sdílení s prací spolužáků a k uvědomění si dalších možností řešení. Učitelé se snaží neustále rozvíjet zájem žáků a dosahovat tak co nejlepších výsledků bez jejich přetěžování. Jsme si vědomi toho, že každý má mít nárok na individuální tempo, možnost chybování a nápravy, hodnocení podle individuálního pokroku v učení. Žáci mají prostor na vlastní projev a názor. Chceme podporovat vzájemnou komunikaci a spolupráci nejen mezi žáky, ale i mezi žáky a učiteli

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, orientovat se v digitálním prostředí; bezpečně, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie při práci, při učení i ve volném čase; chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, učili se poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami a podpůrná opatření

V naší škole vzděláváme žáky s různými vzdělávacími potřebami. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. V naší škole vzděláváme žáky, kteří mají přiznaná podpůrná opatření třetího nebo čtvrtého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Pojetí vzdělávání a systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními

Účelem podpory vzdělávání žáků se SVP je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při práci s žáky se SVP se opíráme o intenzivní spolupráci školy, školského poradenského zařízení, žáka a jeho zákonných zástupců.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP je vypracován na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o

pedagogických pracovních podílejících se na vzdělávání žáka. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o: a) úpravách obsahu vzdělávání žáka, b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, d) případné úpravě očekávaných výstupů vzdělávání žáka. Individuální vzdělávací plán dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování SVP žáka. Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu koordinuje výchovný poradce. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka podle § 16 odst. 1. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy. Individuální vzdělávací plán je veden v elektronické i v písemné podobě. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Žáci s LMP

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Zapojení subjektů do systému vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných Naše škola spolupracuje prioritně s Pedagogicko – psychologickou poradnou Trutnov a se Speciálně –

pedagogickým centrem Trutnov. S ostatními subjekty škola spolupracuje v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména: v oblasti metod výuky: rozvíjení vnímání, zapamatování a reprodukce poznatků, řešení typových úloh a problémů, osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování, individualizace výuky - vychází z uvědomění si skutečnosti, že každé dítě může být vzhledem ke svému intelektu, zkušenostem, rodinnému zázemí a dalším předpokladům na odlišné vývojové úrovni, používané formy práce při individualizaci výuky:

- podpora preferovaného učebního stylu žáka
- vyšší míra pozorování žáka, sledování a zaznamenání jeho vzdělávacích potřeb
- používání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek, pracovních listů podle potřeb žáka
- aktivizace a motivace žáka
- individuální úkoly podle obtížnosti
- ověřování porozumění zadaného úkolu
- větší dohled a podpora, poskytování zpětné vazby žákovi – povzbuzení při plnění úkolů, ocenění přístupu žáka, pečlivosti, svědomitosti aj.
- umožnění dostatečného času na splnění úkolu, respektování osobního tempa
- větší tolerance při hodnocení výkonů žáků, hodnocení splněných úkolů • práce žáků ve dvojicích, dopomoc „slabšímu“ či „pomalejšímu“ žákovi
- využití asistenta ve výuce
- zařazování prvků formativního hodnocení

Metody jsou navrhovány v doporučeních ŠPZ (DŠPZ)

- **v oblasti úpravy obsahu vzdělávání:** Náhrada části obsahů některých oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáka, se využívá PO úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím PO IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s

přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV. Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné v ŠVP upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení ŠPZ:

- **v oblasti hodnocení:** Při hodnocení žáků se SVP mohou být využity různé formy hodnocení pro podporu rozvoje dovedností a vědomostí v souvislosti s posílením žákovy motivace. Zohledněna jsou specifika jeho obtíží, vhodné je formulovat hodnotící kritéria. Žáci na 1. stupni jsou na vysvědčení hodnoceni slovním hodnocením, na 2. stupni jsou hodnoceni známkou a zároveň je využito i slovní hodnocení. Způsob hodnocení vychází z DŠPZ a z klasifikačního řádu školy.

- **v oblasti organizace výuky:** střídání forem a činností během výuky, nastavení pravidel, úprava zasedacího pořádku s ohledem na potřeby žáka, diferenciací výuky, skupinová a kooperativní výuka, zapojení do doučování, podpora asistentem pedagoga.

Role výchovného poradce v péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Výchovný poradce: zabezpečuje především administrativní a metodickou část této oblasti, ve spolupráci s třídním učitelem připravuje návrhy na další péči pro tyto žáky, zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření, eviduje a uchovává doporučení školských poradenských zařízení, eviduje žáky se SVP, eviduje a uchovává IVP, koordinuje tvorbu, plnění a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů (IVP), poskytuje metodologickou podporu, koordinuje spolupráci školy se ŠPZ, poskytuje služby kariérového poradenství žákům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám nebo nadání.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Klíčové kompetence pomáhají žákům při získávání základů všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení – umožňují žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací

- Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- Vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
- Žáky vedeme k sebehodnocení
- Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- Pracujeme s žáky různými metodami (frontální, individuální, práce na projektech)
- Využíváme různé způsoby učení (pamětné, logické, činnostní, učení se individuálně, z různých zdrojů)
- Umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací (učebnice, knihy, internet, média, ústní informace ...)
- Zapojujeme žáky do prací na projektech
- Jdeme příkladem – neustále se sami vzděláváme

Kompetence k řešení problémů – podněcují k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- Vůči každému žákovi projevujeme očekávání úspěchu při řešení problému
- Jdeme příkladem – snažíme se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- Při práci využíváme mediální a počítačové zdroje (internet, sdělovací prostředky, výuková CD)
- Učíme žáky pracovat s chybou, vyhledat ji, pojmenovat
- Učíme žáky pracovat ve skupinách
- Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, projektové dny...)

Kompetence komunikativní – vedou žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- Klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- Žáci pracují formou referátů

- Vedeme žáky k vyjadřování se písemnou formou v mateřském jazyce a ke komunikaci v jazyce cizím
- Dbáme na ústní projev žáků – učíme žáky rozumět grafům, tabulkám, diagramům...
- Učíme žáky zvládat pravidla diskuse, prezentovat práci skupiny
- Učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj názor, vhodně argumentovat a naslouchat názoru ostatních – vedeme žáky k dodržování pravidel diskuse

Kompetence sociální a personální – rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- Vedeme žáky k prozkoumávání všech pohledů a názorů na danou problematiku
- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- Zajímáme se, jak žákům vyhovuje způsob výuky
- Učíme žáky vzájemné pomoci při učení a nenechat se odradit v případě neúspěchu
- Učíme žáky respektovat společně dohodnutá pravidla (školní řád, řád ŠD, Pravidla přátelského soužití)
- Vedeme žáky k bezpečnosti a k ochraně zdraví svého i ostatních – zadáváme týmové práce, při kterých si žáci musí rozdělit role a dbáme na prostřídání rolí
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k vlastnímu zdraví – snažíme se, aby si žáci osvojili zdravý životní styl (odmítáme drogy a další návykové látky, jsme proti kouření...)
- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- Vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- Vedeme žáky ke vzájemné komunikaci k danému úkolu
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel
- Vedeme žáky k rozpoznání projevů šikany, rasismu, diskriminace

Kompetence občanské – připravuje žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Snažíme se, aby si žáci uvědomili svobodu projevu a zároveň i odpovědnost za svá slova a činy
- Zapojujeme žáky do činností, kde se seznamují s kulturou jiných národů
- Učíme žáky respektovat školní řád (řád ŠD), popř. stanovit další pravidla chování a respektovat běžné zásady společenského chování
- Učíme žáky poskytnout účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

- Učíme žáky vážit si o kulturních památek
- Odsuzujeme vandalismus
- Vedeme žáky k tomu, aby se při pobytech v přírodě chovali jako zodpovědné osoby, aby chránili životní prostředí a další hodnoty vytvořené člověkem.

Kompetence pracovní – pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost
- Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- Učíme žáky flexibilitě
- Vyzýváme žáky k dodržování bezpečnosti při práci (důsledné dodržování pracovních pokynů, užívání ochranných pracovních pomůcek)
- Přehled o profesní orientaci doplňujeme znalostmi z praktických exkurzí
- Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci
- Usilujeme o to, aby žáci uměli objektivně posoudit reálné možnosti při výběru svého budoucího povolání
- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data.

Kompetence digitální – pomáhají žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

- Umožňujeme jim používat digitální technologie, aby si usnadnili práci, ke kontrole aj.
- Rozvíjíme dovednosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat.
- Učíme žáky postupně používat digitální zařízení, aby se stala jejich běžnou součástí při práci i v životě
- Vedeme žáky k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- Učíme žáky využívat digitální technologie bezpečně, respektovat autorství a uvádět zdroje získaných informací
- Vedeme žáky ke správnému využívání sdílení informací, vytváření prezentací
- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení
- Vedeme žáky k dovednosti samostatně se rozhodovat, které technologie a jak využívat, dodržovat bezpečnost práce
- Učíme žáky rozeznat neetické chování v digitálním prostředí a umět na ně vhodně reagovat.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Smyslem průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem.

Vztah Osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj. Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V Osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různé postupy dramatické výchovy. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky tato témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí. Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti

komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou

atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti

- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
-

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na 1. stupni vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na 2. stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru

historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovými historickými a politickými událostmi, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu se zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se průřezové téma uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro občanskou, vzdělávací i pracovní mobilitu. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti **Umění a kultura** rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke světové kultuře. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat jejich postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru Tělesná výchova využívá průřezové téma zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;

- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma **Multikulturní výchova** v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, **Člověk a společnost**, **Informační a komunikační technologie**, **Umění a kultura**, **Člověk a zdraví**, z oblasti **Člověk a příroda** se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;

- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentální postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je

- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti;

různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáku.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních

zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); O vzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního

prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma **Mediální výchova** v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médií nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, zejména tím, že se média, jako sociální instituce, podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupů od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdrojů informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utvářením návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenní životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;

- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentální postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušených mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či

implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.
-

PŘEHLED UČEBNÍCH PLÁNŮ

Ve škole vyučujeme žáky všech ročníků podle školního vzdělávacího programu pro ZŠ Za poznáním. Rozvrh hodin v týdnu není chápán jako dogma. Vyučovací jednotkou nemusí být vyučovací hodina v tradičním pojetí, ale jiný časový úsek při dodržení zásady hygieny školní práce. Vyučování se často realizuje v tzv. projektových epochách.

V rámci hodin českého jazyka jsme do učebního plánu přidali 5 disponibilních hodin, 2 disponibilní hodiny jsme přidali vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, 3 disponibilní hodiny jsme věnovali matematice, dramatická výchova má 3 hodiny a etická výchova 2 disponibilní hodiny a 1 hodinu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Předmět - ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Český jazyk	8	8	7	8	7	38
Matematika	5	5	5	4	4	23
Prvouka	2	2	2	0	0	6
Vlastivěda	0	0	0	1	2	3
Přírodověda	0	0	0	2	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	2	1	2	7
Pracovní výchova	1	1	1	2	1	6
Informatika	0	0	0	1	1	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Cizí jazyk	0	0	3	3	3	9
Dramatická výchova	1	1	1	0	0	3
Literární výchova	0	0	1 N	0	0	1 N
Etická výchova	0	0	0	1	1	2
Celkem	21	21	24 + 1N	26	26	118 + 1N

Předmět - ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
Český jazyk	5	5	5	5	20
Cizí jazyk – angličtina	3	3	3	3	12
Dějepis	2	2	2	2	8

Zeměpis	2	2	1	1	6
Matematika	4	4	4	4	16
Občanská výchova	1	1	1	1	4
Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4
Přírodopis	2	2	1	1	6
Fyzika	1	2	2	2	7
Chemie	0	0	2	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	1 + 1 N	1	1	5 + 1 N
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informatika	1	1	1	1	4
Pracovní výchova a Volba povolání	1	1	1	2	5
Další cizí jazyk – němčina	1	1	2	2	6
Volitelný předmět – Etická výchova, Audiovizuální tvorba, Finanční gramotnost	1	1	1 + 1 N	1 N	3 + 2 N
Celkem	30	30 + 1 N	31 + 1 N	31 + 1 N	122 + 2 N

V rámci disponibilních hodin jsme přidali vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace celkem 5 disponibilní hodiny, matematice 1 disponibilní hodinu, Člověk a společnost má 2 disponibilní hodiny, Člověk a příroda 2 disponibilní hodiny, Člověk a zdraví 2 disponibilní hodiny a Člověk a svět práce také 2 disponibilní hodiny a volitelné předměty (etická výchova, audiovizuální výchova a Finanční gramotnost celkem 4 hodiny).

Český jazyk a literatura

1. stupeň

Charakteristika předmětu:

a) **Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu**

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výuka může probíhat v kmenových třídách, ve volné přírodě, v knihovně a na dalších vhodných místech dle uvážení vyučujícího.

Při výuce lze použít různé metody: individuální práce, práce ve dvojicích, ve skupinách, prvky kritického myšlení, projektová výuka aj. Při výuce čtení může učitel kombinovat různé metody vzhledem k individuálním potřebám žáků, gradované úkoly, myšlenkové mapy, vzájemné učení, centra aktivit s využitím dramatizace, diskuse, řízeného rozhovoru, v určených činnostech si žák může volit pracovní místo.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály. Předmět má na prvním stupni komplexní charakter, o časovém rozvržení jednotlivých složek rozhoduje vyučující.

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících: v 1. ročníku 8 hodin týdně, v 2. ročníku 8 hodin, ve 3. ročníku 7, ve 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 7 hodin týdně. Z disponibilních hodin jsme na český jazyk využili 5 hodin.

b) Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- nácvik a zdokonalování čtení a psaní
- používání pravidel pravopisu
- řešit problémy a plánovat samostatnou činnost

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se porozumět problému
- navrhnout různá řešení problémů, dokončovat úkoly a zdůvodnit své závěry
- vzájemně si radit a pomáhat

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat zásady slušného chování
- respektovat názory ostatních

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vést k výstižnému a kultivovanému projevu
- srozumitelně se verbálně i graficky vyjádřit

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat při řešení problémů
- prezentovat své myšlenky a názory a vzájemně se respektovat, respektovat pokyny pedagoga

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržovat hygienická pravidla pro čtení a psaní
- dodržovat dohodnutou kvalitu, postupy a termíny
- organizovat a plánovat učivo
- aktivně si připravovat a udržovat pracovní prostor

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme digitální zařízení, aplikace a služby, které žákům umožňují:

- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci
- kontrolovat jeho práci
- rozvíjet dovednosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

2. stupeň

Charakteristika předmětu:

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Posuzují také formální stránku textu, jeho výstavbu a použité jazykové prostředky.

V jazykové výchově si žáci osvojují spisovnou podobu českého jazyka. Seznamují se se základními gramatickými pravidly a využívají je v psaném i mluveném projevu. Rozvíjí verbální a logickou inteligenci.

Literatura je vnímána v historických souvislostech s důrazem na osvojení znaků jednotlivých uměleckých období a literárních směrů. Vede k poznání různých literárních žánrů, rozvíjení čtenářských návyků a schopností interpretovat a reprodukovat literární text.

Učitelé mohou při práci s žáky využívat například: metody aktivního učení, samostatnou práci, práci ve dvojici, práci ve skupině, projektovou výuku, práci s textem, tvořivé psaní aj.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících: v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. ročníku 4 hodin, ve 8. ročníku 5, ve 9. ročníku 5 hodin týdně. Z disponibilních hodin jsme na český jazyk využili 4 hodiny.

b) Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura.

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě
- uvádět věci do souvislostí
- formulovat závěry své práce
- poznávat smysl a cíl učení, vnímat jazyk jako nástroj celoživotního vzdělávání
- samostatně získávat informace z různých zdrojů

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- porozumět problému
- plánovat si postup při řešení problému a vybírat vhodné prostředky k jeho řešení

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumět různým typům textů a záznamů
- osvojit si jazyk jako prostředek k předávání informací
- zvládnout pravidla mezilidské komunikace

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- účinně spolupracovat ve skupině
- přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- respektovat názory druhých
- zvládat vystupovat na veřejnosti, projevodovat se kultivovaně

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- respektovat kulturní rozmanitost
- chápat jazyk jako nositele historického a kulturního vývoje národa
- projevodovat pozitivní postoj k uměleckým dílům
- sdílet vlastní čtenářský zážitek

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

7. Digitální kompetence

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení
- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, naučit se, jaké volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají dané situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení, dat i osob, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci i komunikaci a sdílení dat a informací v digitálním prostředí jednat eticky

1. STUPEŇ

1. OBDOBÍ

1. ROČNÍK - DOTACE: 8 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou 	Praktická příprava žáka na čtení - jazyková, sluchová a zraková příprava (uvolňovací rytmičká cvičení, hry k výcviku smyslů, básničky a říkadla)	OSV MuV EV

<p>nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> - analyticko – syntetická cvičení - poznávání hlásek a písmen (Aa, Áá, Ee, Ée, li, Íí, Mm) - analýza a syntéza slabiky, - čtení otevřené slabiky <p>Období slabičně analytického způsobu čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení slov s otevřenou slabikou a jednoduchých vět - zavřená slabika (čtení slov se zavřenou slabikou na konci) - čtení slov s dvojhláskou ou, au - čtení slov se dvěma souhláskami na začátku (sto, stojí, stolek) - slabika zavřená se dvěma souhláskami na začátku (kluk, hluk) - procvičování vázaného čtení probraných typů slov - čtení slov se dvěma souhláskami uvnitř slova (myška, babička) - zvýšená péče o vyslovování slov jako celku, se správným slovním přízvukem - čtení předložkových vazeb - čtení slov se skupinami di, ti, ni - čtení slov se slabikotvorným r, l - seznámení slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - zvyšování plynulosti čtení, péče o správný přízvuk - nácvik čtení s porozuměním <p>Psaní</p>	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - budování základních hygienických návyků (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku) - kresebné cviky k uvolnění - nácvik psaní jednotlivých písmen - spoje, psaní slabik, slov a vět <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - zdvořilé vyjadřování (pozdrav, oslovení, omluva, prosba) - nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) 	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost souhlásek, samohlásek, tempo, intonace a přízvuk souvislé řeči <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova a pojmy <p>Začátek a ukončení věty</p>	<p>OSV</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 		
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik soustředěného naslouchání - zážitkové naslouchání (básničky a říkadla k jednotlivým písmenům) - přechod od posluchačství k vlastnímu čtenářství - návštěva divadelních představení a pořadů pro děti - účast v programech na školních slavnostech - účast v třídních a školních kolech v recitačních soutěžích 	OSV MuV EV MeV

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 		
---	--	--

2. ROČNÍK - DOTACE: 8 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální 	<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z prvního ročníku (tiskací a psací tvary písmen, čtení slov a slabik) - upevňování správné techniky čtení (plynulost, intonace, výraznost) - nácvik orientace v textu - nácvik tichého čtení - upevňování čtení souvislého textu a kontrola porozumění - nácvik volného vyprávění 	<p>OSV VDO MuV EV MeV</p>

<p>prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>přečteného textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - nácvik vyprávění podle osnovy - vedení žáků k individuální četbě <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - udržování správných hygienických návyků - upevňování správné techniky psaní - psaní adresy a blahopřání - péče o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování dovedností z prvního ročníku (hlasová hygiena, korektní výslovnost) - komunikační žánry (žádost, prosba, omluva, poděkování...) - krátké vypravování vlastními slovy - popis pracovního postupu 	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		

<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve 	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka - péče o správnou výslovnost a modulaci souvislé řeči - slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy (slova nadřazená, podřazená, souřadná, synonyma, opozita) - věta, její začátek a konec, druhy vět, pořádek slov ve větě - vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic - samohlásky u, ů, ú - měkké a tvrdé souhlásky 	<p>OSV MuV</p>
--	--	--------------------

<p>verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 		
<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podst., přídavných jmen a sloves • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle svých schopností a pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem (volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod) - návštěva knihovny - seznámení s PC, internetem - základní literární pojmy (rozpočítadlo, hádanka, říkadlo, báseň, pohádka, spisovatel, básník, ilustrátor, verš, rým) - návštěva divadelních představení - účast v programech na školních slavnostech - účast v třídních a školních kolech v recitačních soutěžích 	<p>OSV VDO MuV EV MeV</p>

3. ROČNÍK - DOTACE: 7 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z předchozích ročníků <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování správné čtenářské techniky - čtení pozorné, plynulé - věcné čtení (čtení jako zdroj informací) - důraz na správné čtení předložkových vazeb - znalost orientačních prvků v textu <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) - aktivní naslouchání (zaznamenat slyšené a reagovat otázkami) <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - udržovat získané návyky (hygienické a technické) - technika psaní (dbát na úhledný, 	<p>OSV VDO MV MUV EV MEV</p>

	<p>čitelný a přehledný písemný projev)</p> <p>- Žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, dopis, pozvánka, vzkaz, inzerát, popis)</p> <p>Mluvený projev</p> <p>- upevňování základní techniky mluveného projevu (viz 1. a 2. ročník)</p> <p>- vyjadřování závislé na komunikační činnosti (omluva, prosba, vzkaz, zpráva)</p> <p>- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování)</p> <p>- upevňování sebekontroly při používání nonverbálních prostředků (mimika, gesta)</p>	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správně 	<ul style="list-style-type: none"> - slova hanlivá, nespisovná, zdvořilá a neutrální, opakování slov souřadných - abeceda - přehled slovních druhů 	<p>OSV MUV ENV ME V</p>

<p>gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, souhlásek a souhláskových skupin • odůvodňuje a píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) • velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika podstatných jmen (určování a vyhledávání v textu), změny tvaru PJ - slovesa - charakteristika, vyhledávání, vazba mezi slovesem a PJ - věta jednoduchá a souvětí (základní seznámení) - spodobá znalosti souhlásek na konci a uvnitř slov - pravopis skupin bě, pě, vě, mě - vlastní a obecná podstatná jména 	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem (dramatizace, výtvarná a hudební činnost) - základní literární pojmy (opakování + herec, režisér, verš, rým, přirovnání) - návštěva divadelních představení a pořadů pro děti - návštěva knihovny - účast v třídních a školních kolech soutěží v recitaci - účast v programech ve školních 	<p>OSV VDO MUV EV MEV</p>

	slavnostech	
--	-------------	--

2. OBDOBÍ

4. ROČNÍK - DOTACE: 8 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • rozlišuje slova spisovná a jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z předchozích ročníků Čtení - praktické čtení - věcné čtení (orientace a vyhledávání v textu, klíčová slova) - prohlubování tichého čtení s porozuměním - rozvíjení praktického naslouchání - podpora zájmu o individuální četbu Psaní - udržování správných návyků - technika psaní (formální úprava textu, úprava sešitů vlastivědy a přírodovědy) - žánry písemného projevu (oznámení, pozvánka, vzkaz, krátké vypravování) Mluvený projev - telefonování - dodržování základních komunikačních pravidel, zdvořilé 	<p>OSV VDO MuV EV MeV</p>

<p>nespisovné tvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p>vystupování, střídání rolí mluvčího a posluchače</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nonverbálními prostředky řeči těla 	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici • odlišuje větu jednoduchou a souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z předchozích ročníků - slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, předpona, přípona) - tvarosloví - slovní druhy, tvary slov - vyjmenovaná slova - skladba (věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice) - pravopis - lexikální a základy syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) - podstatná jména - opakování (charakteristika, vyhledávání) - kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád) 	<p>OSV VMEGS MuV EV MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastní jména zeměpisné názvy - slovesa - opakování (charakteristika, vyhledávání) - slovesné kategorie (osoba, číslo, čas) - základy tvoření jednoduchých souvětí - psaní be-bje, pe, ve-vje, me-mne - vyhledávání jednotlivých slovních druhů v textu 	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyjadřuje své dojmy z četby • volně reprodukuje text podle svých 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání - návštěva knihovny - zdokonalování práce na PC a práce s internetem - účast v třídních a školních kolech v recitačních soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> OSV VDO MuV EV MeV

<p>schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p>účast v programech ve školních slavnostech (Vánoční hra)</p>	
--	---	--

5. ROČNÍK - DOTACE: 7 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z předešlých ročníků Čtení - zdokonalování a upevňování praktického i věcného čtení (práce s textem, čtení jako zdroj informací, vyhledávání odpovědí na otázky) - rozvíjení věcného i praktického naslouchání Psaní - dodržování hygienických i technických návyků při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku) - důsledné dodržování čitelného písemného projevu, technika psaní - žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, 	<p>OSV VDO VMEGS MuV EV MeV</p>

<p>žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	<p>inzerát, dopis, popis, přihláška, dotazník, vypravování)</p> <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - další rozvíjení techniky mluveného projevu (telefonování) - rozvíjení komunikačních schopností (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) <p>mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p>	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizace učiva z předchozích ročníků - zvuková stránka jazyka (sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek modulace souvislé řeči – tempo, intonace, přízvuk) - slovní zásoba a tvoření slov (slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, homonyma, stavba 	<p>OSV VDO VMEGS MuV EV MeV</p>

<p>podstatná fakta</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<p>slova – kořen, část předponová a příponová, koncovka</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvarosloví – slovní druhy, tvary slov - procvičování vyjmenovaných slov s důrazem na výjimky - kategorie podstatných jmen (připojení vzorů) - přídavná jména (druhy - poznávání) - skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice - pravopis – koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých, shoda přísudku s holým podmětem - stavba souvětí - věta řídící, závislá, věta hlavní a vedlejší - vlastní jména - národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - upevňování znalosti učiva o slovních druzích 	
---	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - pozorné vnímání hlavní linie příběhu - zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem (viz předchozí 	<p>OSV VDO VMEGS MuV EV MeV</p>

<p>zaznamenává</p> <ul style="list-style-type: none"> • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p>ročníky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování probraných základních literárních pojmů (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání) - návštěva divadelních představení - návštěva knihovny - práce na PC, internet (vyhledávání informací) - účast v třídních a školních kolech v recitačních soutěžích 	
---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období

- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- opisuje a přepisuje jednoduché texty
- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

- pozná podstatná jména a slovesa
- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy – 2. období

- dramatizuje jednoduchý příběh
- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

2. STUPEŇ

6. ROČNÍK - DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ		
výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • zapojuje se do diskuse • dorozumívá se kultivovaně • odlišuje spisovný a 	<p>Jak mluvíme a vnímáme</p> <p>Jak diskutujeme</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <p>- pozdravy, vyřizování vzkazů, získávání informací</p> <p>Vypravování ústní i písemné</p> <p>jednoduchá osnova, odstavce,</p>	<p>OSV</p> <p>MeV</p>

<p>nespisovný projev využívá všech poznatků o jazyce a stylu v tvořivé práci s textem a ve vlastní tvorbě v rámci svých možností</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích (masmédia, PC atd.) 	<p>výstižná dějová slovesa, přímá řeč</p> <p>Dopis, pohlednice, adresa Tiskopisy Jak se učíme - výpisky, výtah - Mluvní cvičení</p>	
výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá svých znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický ve 	<p>Opakování učiva 5. ročníku</p> <p>Nauka o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazyk a jeho útvary • jazykověda a její složky • seznámení s jazykovými příručkami <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • hláskosloví • spisovná výslovnost <p>Stavba slova a pravopis slovtvorný základ, přípona, předpona</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba slova; slova příbuzná • střídání hlásek při odvozování; zdvojené souhlásky • skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mne • předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-; předložky s/se, z/ze 	<p>OSV: RSP VMEGS: JE MuV: KD</p>

<p>větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis i - y po obojetných souhláskách <li style="padding-left: 20px;">Tvarosloví • druhy slov • podstatná jména (druhy, vzory, skloňování, pravopis) • vlastní jména osobní a místní • přídavná jména (druhy, vzory, skloňování, pravopis) • slovesa (slovesný způsob, kategorie sloves, časování, pravopis) <li style="padding-left: 20px;">Skladba • přísudková a podmětová část věty, základní větné členy • shoda přísudku s podmětem • věta jednoduchá, souvětí tvoreň věť; věty podle postoje mluvčího 	
výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky • samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje 	<p>Referáty z četby Četba s porozuměním Vlastní tvorba Literární druhy - poezie, próza, drama</p> <p>Literární žánry - lidová slovesnost - báseň (lyrika, epika) - mýty, báje - pohádky</p>	<p>OSV: RSP, PL, MV MuV: LV, EP, PM EV: VŠP MeV: FVM</p>

<p>smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele ● formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ● tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základe osvojených znalostí ● vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích (masmédia, PC atd.) 	<p>- pověsti</p> <p>- povídky (dobrodružné, humoristické, o přírodě, ze života dětí) a jiné epické žánry</p>	
--	--	--

7. ROČNÍK - DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ		
výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÝ VÝCVIK		

<ul style="list-style-type: none"> • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem i ve vlastní tvorbě v rámci svých možností 	<p>Jak mluvíme a vnímáme</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovný a nespisovný projev, improvizace <p>Jak se učíme</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpisky (výťah), referát - telefonování, představování, vystupování na veřejnosti <p>Vypravování ústní i písemné</p> <ul style="list-style-type: none"> - části vypravování, osnova, - výstižná dějová slovesa, - přímá řeč <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis děje, předmětu, pracovního postupu <p>Zpráva, oznámení</p> <p>Pozvánka</p> <p>Mluvní cvičení</p>	<p>OSV MeV</p>
<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ● samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ● správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ● využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ● v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<p>Opakování učiva ze 6. ročníku</p> <p>Nauka o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - útvary národního jazyka - jazykové příručky <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubování učiva o slovních druzích; ohebné a neohebné druhy slov - přídavná jména stupňování, - zájmena (druhy, skloňování, pravopis, užívání ve větách) - číslovky (druhy, skloňování, pravopis, užívání ve větách) - slovesa (slovesný způsob, kategorie sloves, časování, pravopis, slovesný rod) <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a procvičování pravopisu - psaní velkých písmen ve jménech vlastních <p>Význam slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - holé, rozvitě a 	<p>OSV MuV</p>
--	---	--------------------

	<p>několikanásobné</p> <ul style="list-style-type: none"> - shoda přísudku s podmětem - věta jednoduchá a souvětí 	
výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele ● v literárních textech rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu ● uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ● formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy kulturních akcí ● tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí ● vyhledává informace z různých informačních zdrojů 	<p>Referáty z četby Četba s porozuměním Vlastní tvorba Literární druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama <p>Literární žánry (na základě četby z čítanky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - V krajinách fantazie - O přátelství a lásce - Staré příběhy - věčná témata - literární souboje, prohry a vítězství - Vyprávění o lidských životních osudech - S úsměvem jde všechno líp - Využívání encyklopedií 	<p>OSV VMEGS MuV MeV</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÝ VÝCVIK		
<p>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ● dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ● odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ● v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči ● zapojuje se do diskuse ● využívá základy studijního čtení <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ● uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel 	<p>Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientálních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící) a prožitkové</p> <p>Naslouchání – praktické (výchova k empatii), věcné (soustředěné), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a mimojazykové prostředky)</p> <p>Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry dle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu; komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev; referát, diskuse</p> <p>Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu – výpisek, žádost, objednávka, vyplnění tiskopisu, strukturovaný životopis, pozvánka, úvaha</p> <p>Charakteristika osoby, literární postavy</p>	<p>OSV MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<p>Výtah (výpisky) Výklad Žádost Životopis Mluvní cvičení</p>	
výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<p>Opakování učiva ze 7. ročníku</p> <p>Nauka o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - útvary českého jazyka a jazyková kultura - čeština jako jeden ze slovanských jazyků <p>Nauka o slovní zásobě</p> <ul style="list-style-type: none"> - cizí slova v médiích, jejich význam a český ekvivalent <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování slovních druhů - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - slovesné kategorie; slovesný vid, třída, vzor; tvoření slovesných tvarů <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a procvičování pravopisu 	<p>OSV VMEG S MuV</p>

	<p>- pravopis koncovek jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy)</p> <p>Skladba</p> <p>- opakování základních větných členů</p> <p>- věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent</p> <p>- rozvíjející větné členy - holé, rozvité, několikanásobné</p> <p>- znázornění stavby věty jednoduché</p> <p>- souvětí (podřadné, souřadné)</p>	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
----------------	--------------	-------------------------

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ● uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ● formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a vyjádří názory na umělecké dílo ● tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie ● rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží 	<p>Referáty z četby</p> <p>Četba s porozuměním, s přednesem</p> <p>Interpretace literárního textu, dramatizace textu</p> <p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p> <p>Způsoby interpretace literárních i jiných děl</p> <p>Literární druhy a žánry</p>	

<p>argumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>- poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury a jejich představitelé</p> <p>Literární žánry (na základě četby z čítanky)</p> <p>- Divadlo – písňové texty; divadla malých forem</p> <p>- Poezie</p> <p>- Vize a fantazie</p> <p>- Osudy v literárním podání</p> <p>Využívání encyklopedií, slovníků</p>	
---	--	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ		
výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÝ VÝCVIK		
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky 	<p>Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), Kritické (analytické, hodnotící) a prožitkové</p> <p>Naslouchání – praktické (výchova k empatii), věcné (soustředěné), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a mimojazykové prostředky)</p> <p>Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy,</p>	<p>OSV MeV</p>

<p>vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • spisovně vyslovuje česká a běžné užívaná cizí slova 	<p>základní mluvené žánry dle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu; komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev; referát, diskuse</p> <p>Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu – výpisek, žádost, objednávka, vyplnění tiskopisu, strukturovaný životopis, pozvánka, úvaha</p> <p>Souhrnné poučení o slohu; stylové vrstvy, jazykové prostředky</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s udržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i větně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic nebo zájmů 		
výstupy	učivo	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<p>Opakování učiva z 8. ročníku Pravopis – lexikální, morfologický a syntaktický</p> <p>Obecné výklady o jazyce - slovanské jazyky - vývoj českého jazyka - útvary českého jazyka</p> <p>Zvuková stránka jazyka, stavba slova a tvoření slov, význam slova; pravopis - shrnutí</p> <p>Tvarosloví - opakování slovních druhů - mluvnické významy a tvary slov</p> <p>Skladba - větné členy základní a rozvíjející - vztah přístavkový</p>	<p>OSV VMEGS MuV</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí ● v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá - souvětí podřadné, souvětí souřadné - vedlejší věty, grafy - druhy vět vedlejších - souvětí, poměry mezi větami - všestranné jazykové rozbor 	
výstupy	učivo	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ● uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ● formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a vyjádří názory na umělecké dílo ● tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie ● rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ● uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ● porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ● vyhledává informace v 	<p>Referáty z četby</p> <p>Četba s porozuměním, s přednesem</p> <p>Interpretace literárního textu, dramaturgie textu</p> <p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p> <p>Způsoby interpretace literárních i jiných děl</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury a jejich představitelé <p>Literární žánry (na základě četby z čítanky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divadlo – písňové texty; divadla 	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p>

různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	malých forem - Poezie - Vize a fantazie - Osudy v literárním podání Využívání encyklopedií, slovníků	
---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

Očekávané výstupy – 2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- rozezná větu jednoduchou od souvětí
- správně píše slova s předponami a předložkami
- ovládá pravopis vyjmenovaných slov

- zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- rozezná základní literární druhy a žánry
- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
- má pozitivní vztah k literatuře

Cizí jazyk – Anglický jazyk

1. stupeň

a) Charakteristika předmětu:

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem vyučovacího předmětu Anglický jazyk je vytvoření a rozvoj nástroje pro komunikaci v nejpoužívanějším světovém jazyce. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Dovednost používat anglický jazyk chápeme jako prostředek k získávání informací o světě, navazování kontaktů a vytváření mezilidských vztahů. Schopnost dorozumět se anglicky zároveň chápeme jako cestu k rozvoji nezávislé osobnosti dítěte (přístup k různým zdrojům informací).

Anglický jazyk je vyučován od třetího do pátého ročníku, ve všech ročnících je dotován třemi vyučovacími hodinami týdně. V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Při výuce angličtiny může pedagog využívat např. práci ve dvojicích, skupinovou práci, práci v centrech, vzájemné žákovské učení, zadávat gradované úkoly, využívat grafické organizéry např. myšlenkové mapy, zařazovat projektovou výuku.

Cílem předmětu je motivovat k osvojování cizího jazyka, rozvíjet komunikativní dovednosti v nejbližším slova smyslu, vést žáky k porozumění jednoduchým pokynům a větám a jednoduše odpovídat. Při výuce se děti seznamují s tématy jim blízkými s využitím obrazových a poslechových materiálů, názorných pomůcek, písniček, hudebních a praktických činností, her, rytmizace, dramatizace.

Hodnocení žáka sleduje také míru zapojování do činností, plnění konkrétních úkolů, schopnost porozumět slovům a krátkým větám a reagovat na ně.

b) Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- vyhledá informace vhodné k řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- naslouchá jednoduchým promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje
- rozumí různým typům obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro účinnou komunikaci s okolním světem

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne pomoc dle svých možností, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

- respektuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

2. stupeň

a) Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět navazuje na výuku anglického jazyka na 1. stupni. Anglický jazyk je vyučován od šestého do devátého ročníku, v 6. a 7. ročníku je dotován 4 hodinami a v 8. a 9. ročníku je dotován třemi vyučovacími hodinami týdně.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Při výuce angličtiny může pedagog využívat např. práci ve dvojicích, skupinovou práci, práci v centrech, vzájemné žákovské učení, zadávat gradované úkoly, využívat grafické organizéry např. myšlenkové mapy, zařazovat projektovou výuku.

Výuka je zaměřena na prohlubování zájmu o studium anglického jazyka. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyky a souvisejících okruhů průřezových témat RVP pro základní vzdělávání. Klade se důraz na rozvoj komunikačních dovedností a poznávání kultury jiných zemí.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem jejich zájmu.

b) Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, je efektivně využívá v procesu učení a praktickém životě
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje a organizuje vlastní učení, v případě vnitřní motivace projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu anglického jazyka
- poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, v případě vnitřní motivace si naplánuje, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

2. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- rozpozná a pochopí problém a promyslí způsob řešení problémů na základě vlastní zkušenosti
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- uvědoměle a neustále si rozvíjí svou slovní zásobu
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky, názory, sděluje informace o sobě a dalších osvojovaných tématech v ústní i písemné podobě
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, komunikuje s ostatními, reaguje v jednoduchých situacích každodenního života
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro jednoduchou komunikaci
- získané komunikativní dovednosti využívá k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními anglicky mluvícími lidmi

4. Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- spolupracuje s kolegy ve skupinách
- pokouší se o vytváření příjemné atmosféry v týmu
- vytváří pozitivní náhled na sebe sama

5. Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- respektuje názory a přesvědčení ostatních
- učí se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
- dodržuje určené normy a pravidla

6. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- využívá znalosti a zkušenosti získané při studiu cizího jazyka v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení

7. Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, spravuje a sdílí data,
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci a zkvalitnil výsledky své práce
- seznamuje se s novými technologiemi

1. stupeň

3. ROČNÍK - DOTACE: 3 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
AUDIOORÁLNÍ KURZ TÉMATICKÉ OKRUHY: POZDRAVY, BARVY, ABECEDA, ČÍSLA		
<ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje počopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění 	<ul style="list-style-type: none"> Pozdravy a reakce na pokyny Jednoduché rozhovory Angličtina kolem nás Barvy, čísla Abeceda Christmas - Vánoce 	OSV MeV
TEMATICKÉ OKRUHY: PŘEDLOŽKY, PŘÍDAVNÁ JMÉNA, RODINA, LIDSKÉ TĚLO, ZVÍŘATA, JÍDLO A PITÍ, NÁKUPY		
<ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje osvojí si přiměřenou slovní zásobu rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova počopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění 	Učebnice: Click with friends 1, nakl. Fraus (J. Šádek, M. Karásková) <ul style="list-style-type: none"> Školní potřeby, škola Předložky a přídavná jména Rodina Tělo Zvířata Jídlo a pití Easter - Velikonoce 	OSV:, VMEGS: EV, MuV

4. ROČNÍK - DOTACE: 3 hodin, POVINNÝ

TÉMATICKÉ OKRUHY:
DOMOV, RODINA, DŮM, MĚSTO, HRAČKY, SPORT, VOLNÝ ČAS, OBLÉKÁNÍ, ROČNÍ

OBDOBÍ, POČASÍ, POVOLÁNÍ, REÁLIE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci osvojí si přiměřenou slovní zásobu čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku používá dvojjazyčný slovník aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY</p> <ul style="list-style-type: none"> Můj domov, můj pokoj Moje město, moje země Jednoduchá přídavná jména Volný čas Oblékání Roční období, počasí Povolání Jednoduché rozhovory na dané téma Halloween, Vánoce, Velikonoce <p>GRAMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> časování slovesa být přivlastňovací zájmena pravidla tvoření otázky a záporu slovesa být člen neurčitý předložky - on, in, next to, under sloveso mít 	<p>OSV:; VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 3 hodin, POVINNÝ

TĚMATICKÉ OKRUHY:

ŠKOLA, ČASOVÉ ÚDAJE, KALENDÁŘ, SPORTY, KONÍČKY, ZVÍŘATA, PŘÍRODA, MĚSTO, DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY, REÁLIE

<ul style="list-style-type: none"> ● rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům ● rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci ● čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu ● vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku ● používá dvojjazyčný slovník ● sestaví gramaticky a formálně správně 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Škola - Osobní údaje, koníčky - Roční období, měsíce v roce, dny v týdnu - Příroda, zvířata - Město - Realie - Velká Británie, USA <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořádek slov ve větě - sloveso "to have got" - mít - otázka, zápor a krátké odpovědi - sloveso "can" - moci, umět - otázka, zápor a krátké odpovědi - sloveso "like" - mít rád <p>otázka, zápor a krátké</p>	<p>OSV.; VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>
--	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- pozdraví a poděkuje

Očekávané výstupy – 2. období

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- sdělí své jméno a věk
- vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)
- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

6. ROČNÍK - DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ

2.stupeň

výstupy	učivo	průřezová témata
TÉMATICKÉ OKRUHY: ROČNÍ OBDOBÍ, ROZVRH HODIN, URČOVÁNÍ ČASU, RODINA, DOMOV, ŠKOLA, DENNÍ RUTINA, REÁLIE		
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou - li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>abeceda, pozdravy, čísla, čas, datum, dny v týdnu, měsíce v roce, barvy, zvířata, osobní vlastnictví, předměty a úkony ve třídě</i> - škola, školní vybavení, země a národnosti, školní předměty, rozvrh hodin - rodina, fyzický vzhled - domov, místnosti v domě, nábytek - místa ve škole, denní rutina <p>REÁLIE - anglické noviny a časopisy, pohádky a knihy</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapa Spojeného království, čtyři národy, britské ostrovy - svátky - Halloween, Vánoce - Skotsko, Wales a Severní Irsko <p>GRAMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - předmětová zájmena - přítomný čas prostý slovesa „to be“ a „have got“ - tázací slova - kdo, kde, kdy, jak, jaký, který, čím - přivlastňovací přídavná jména - přivlastňování - množné číslo podstatných jmen - there is / there are - ukazovací přídavná jména a zájmena - určitý a neurčitý člen - přítomný čas prostý - otázky a krátké odpovědi 	<p>OSV:; VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>

7. ROČNÍK – DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ		
výstupy	učivo	průřezová témata
TÉMATICKÉ OKRUHY: MODERNÍ TECHNOLOGIE A MÉDIA, SPORT, MĚSTO, SVÁTKY, KONÍČKY, VOLNÝ ČAS, STRAVOVACÍ NÁVYKY, REÁLIE		
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou - li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty 	<p>TÉMATICKÉ OKRUHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - jídlo a pití, výrazy s „have“, objednávka v jídelně či restauraci - město, místa ve městě, předložky místa, výlet po Londýně, směry - <i>opakování - místa ve škole a domě</i> - volnočasové aktivity - technologie - části těla, sporty, sportovní aktivity <p>REÁLIE - Masopustní úterý (palačinky) a Velikonoce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Londýnská veřejná doprava - stručná historie Spojeného království - sporty - cricket <p>GRAMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - příslovce četnosti - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - some / any - How much / How many - přítomný čas prostý - všechny formy - like, love, hate + ing - osobní předmětová zájmena - sloveso „can“ - very well, well, quite well, (not) at all - příslovce způsobu - přítomný čas průběhový + zápor, otázka, krátká odpověď 	<p>OSV:, VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>

<p>týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>		
--	--	--

8. ROČNÍK – DOTACE: 3 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
TÉMATICKÉ OKRUHY: NÁKUPY A MÓDA, VOLBA POVOLÁNÍ, KULTURA, REÁLIE		
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou - li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>MLUVENÍ</p> <p>- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p> <p>- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY</p> <p>- oblečení, příslušenství, nákupy</p> <p>- <i>opakování - měsíce v roce - datum</i></p> <p>- povolání, práce</p> <p>- vyjádření překvapení</p> <p>- přídavná jména končící na - ing</p> <p>- hudební nástroje, druhy hudby</p> <p>- obchody, velikosti oblečení a bot</p> <p>REÁLIE - Den svatého Patrika</p> <p>- Vzpomínkový den 1. světové války</p> <p>GRAMATIKA</p> <p>- minulý čas slovesa „to be“</p> <p>- minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves</p> <p>- modální sloveso „could“</p> <p>- minulý čas - kladná věta, zápor, otázka</p> <p>- vztažná zájmena - kdo, který, čím, jenž</p> <p>- too + přídavné jméno + enough</p> <p>- one / ones</p> <p>- přivlastňovací zájmena</p>	<p>OSV:;</p> <p>VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>

<p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojoovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení 		
--	--	--

9. ROČNÍK – DOTACE: 3 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
TÉMATICKÉ OKRUHY: PŘÍRODA A POČASÍ, SPOLEČNOST A JEJÍ PROBLÉMY, POCITY A NÁLADY, CESTOVÁNÍ, REÁLIE		
<p>POSLECH S POROZUMNĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou - li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojoovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojoovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda a dobrodružství, zážitky z prázdnin - solární systém, zelený životní styl - péče o lidi, jejich zdraví a problémy - fyzické aktivity - komplimenty, pocity a nálady - doprava, transport - počasí - plány - popis obrázku - vyjednávání, smlouvání, názory <p>REÁLIE - Česká republika, Spojené státy Americké</p> <p>GRAMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování - minulý čas - „would like to“ - předložky času - budoucí čas se slovesem „will“ - předpřítomný čas - přičestí minulé nepravidelných sloves - just, already, yet, since, never / ever 	<p>OSV:; VMEGS: EV, MuV, MV, VDO</p>

<p>- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>PSANÍ</p> <p>- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- předpřítomný čas - kladná věta, zápor, otázky a krátké odpovědi</p> <p>- budoucí čas s „going to“</p> <p>- might / might not</p> <p>- should / should not</p>	
---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

Očekávané výstupy – 2. stupeň

- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Další cizí jazyk – Německý jazyk

2. stupeň

a) Charakteristika předmětu:

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

V naší škole se Další cizí jazyk vyučuje od 6. do 9. ročníku; v rozsahu 1 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a dvou hodin týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka je zaměřena především na zvládnutí pasivních komunikativních dovedností. Důraz je kladen na poslech s porozuměním, porozumění napsanému textu a osvojení si základní slovní zásoby.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

b) Metody práce

Je možné používat při práci například následující metody: skupinová práce (vedení dialogů, slovní hry), samostatná práce např. na PC (učebnice online, online cvičení na internetu), situační scénky, pantomima, tvoření a řešení kvízů, úlohy s diferencovanou obtížností zadání aj.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a doplňkové materiály.

c) Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Německý jazyk:

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů
- využívat aplikace internacionalismů a anglikanismů

- využívat jednotlivých dovedností v dalších jazycích
- vybírat a využívat vhodné metody pro efektivní učení

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- aplikovat různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problému v NJ
- orientovat žáka v cizím jazykovém prostředí
- vyhledat informace vhodné k řešení
- ověřovat prakticky správnost řešení

3. Kompetence komunikativní

- Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vyjadřovat se adekvátně situaci v písemné i mluvené podobě jazyka
- využívat prakticky všech způsobů komunikace pro porozumění s lidmi jiných zemí

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- spolupracovat ve skupinách
- respektovat jiný názor při týmové práci
- hodnotit sama sebe

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- učit se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
- tolerovat odlišnosti kultur
- dodržovat určená pravidla a normy
- porovnávat zvyky v německy mluvících zemích se zvyky u nás

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují

- formovat pracovní návyky
- plánovat práci
- využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za použití digitálních prostředků (např. vytváření prezentací)
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivňovat postupy a zkvalitnit výsledky své práce (př. Quizlet, Kahoot)

6. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
AUDIOORÁLNÍ KURZ		
<ul style="list-style-type: none">• rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje• rozumí známým každodenním výrazům	<ul style="list-style-type: none">- pozdravy a reakce na pokyny, poděkování a představování- otázky - Wie heist du?, Wie alt bist du?, Wo wohnst du?- odpovědi na otázkyRozhovory- barvy, čísla, domácí zvířata- základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích- pozdrav, poděkování, představování	

7. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
NOVÝ UČEBNÍ BLOK		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších témat 	<p>- tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost</p>	

8. ROČNÍK – DOTACE: 2 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
NOVÝ UČEBNÍ BLOK		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu • v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - oblékání, nákupy, město - příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje 	

9. ROČNÍK – DOTACE: 2 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
KOMUNIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost - slovní zásoba, význam slov v kontextu - základní gramatické struktury a typy vět - základy lexikálního principu pravopisu slov - veta jednoduchá - tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

Očekávané výstupy – 2. stupeň

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele
- pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- sdělí své jméno a věk
- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Matematika

a) Charakteristika předmětu:

Předmět matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Předmět rozvíjí intelektové schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje postupně si osvojovat některé pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Při výuce matematiky může pedagog využívat např. skupinovou práci, práci ve dvojicích, práci v centrech, praktické činnosti (měření, vážení...), gradované úkoly, myšlenkové mapy, vzájemné učení, práci s výpočetní technikou. V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost

úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

b) Klíčové kompetence

1. stupeň

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Matematika

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- řešit problémy a plánovat samostatnou činnost
- roztřídit a seřadit informace podle jejich důležitosti
- vhodně použít závěry své práce v praxi
- řešit úlohy z praxe s použitím početních výkonů

- znát základní pojmy důležité pro práci s výpočetní technikou

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se porozumět problému
- hledat různé varianty řešení problému a vybírat mezi nimi
- naplánovat si postup a vybrat vhodné prostředky pro jeho řešení

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat své vědomosti a zkušenosti
- snažit se pomáhat druhým

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- umět se srozumitelně graficky vyjádřit
- referovat a diskutovat o zadaném úkolu
- umět formulovat svůj požadavek při společné i skupinové práci.

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozvíjet spolupráci při řešení úloh
- při práci ve skupině se podělit o pomůcky

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhodnocovat výsledky své činnosti
- vybírat z různých možností vhodné řešení úkolu
- zodpovědně plnit svoji pracovní roli ve skupině

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- může pracovat s tabletem, počítačem, kalkulačkou, telefonem
- dodržovat bezpečnost při práci s digitálními zařízeními
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, ke kontrole

2. stupeň

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naplánovat a zorganizovat si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle
- využívat vyhledané informace, vhodné metody a pomůcky
- využít získaných a osvojených informací a návyků v dalších oblastech vzdělávání i v praktickém životě
- samostatně vyslovit hypotézu a ověřit si její platnost
- vytváření zásoby matematických nástrojů a efektivní využívání osvojeného matematického aparátu

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém a naplánovat způsob řešení
- vyhledat vhodné informace a využít je k řešení úloh

- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky řešit problémy
- přijmout zodpovědnost, ale i kritiku za způsob řešení
- schopnost obhájit svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyjadřovat se pomocí matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh
- výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- naslouchat, reagovat na danou situaci a účinně se zapojit do diskuze
- orientovat se v textu, grafech, tabulkách a geometrických schématech a využívat je při řešení úloh

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činnosti a vytváření pravidel práce v týmu
- rozvíjet spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života
- uplatňovat a používat své znalosti ve prospěch skupiny
- respektovat názory druhých
- pomáhat slabším jedincům
- podporovat jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

5. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naučit se používat rýsovací pomůcky a udržovat jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům své práce

6. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědomovat si své školní povinnosti
- poskytovat podle svých možností pomoc druhým
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat informační a komunikační prostředky a technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit k tomu vhodné postupy a prostředky

c) Vzdělávací obsah

1. stupeň

1. ROČNÍK – DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací • počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků 	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel do 20 - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 	OSV

<ul style="list-style-type: none"> • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	- písemné algoritmy početních operací	
---	---------------------------------------	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE SDATY		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase (rok, roční období, měsíce, dny v týdnu, režim dne) • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	- diagramy	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - osově souměrné útvary 	OSV

rovině		
--------	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - prostorová představivost 	OSV

2. ROČNÍK – DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací • počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků • čte a zapisuje přirozená čísla do 100 • porovnává čísla, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech • tvoří a řeší úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel do 100 - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase (hodiny, minuty) • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	- závislosti a jejich vlastnosti diagramy, tabulky	OSV
---	---	-----

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník) a jednoduchá tělesa (krychle, koule, válec); nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, řeší a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - základní útvary v prostoru – krychle, koule, válec - délka úsečky; jednotky délky (cm) - osově souměrné útvary 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost 	OSV

3. ROČNÍK – DOTACE: 5 hodin, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací • počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel do 1 000 - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase • provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, tabulky 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		

<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, řeší a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky (m, cm) - osově souměrné útvary - vzájemná poloha dvou přímek v rovině 	OSV
---	--	-----

výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - prostorová představivost - Logico 	

4. ROČNÍK – DOTACE: 4, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost 	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel - numerace do 10 000 	OSV

<p>sčítání a násobení</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru do 10 000 	<ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - obor do 10 000 - násobilka – písemné násobení dvojčiferným činitelem - obor do 10 000 - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních Operací - seznámení s čísly v oboru do 1 000 000 	
---	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší a tvoří úlohy • vyhledává, sbírá a třídí data 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnost (přímá úměrnost), slovní úlohy 	OSV

výstupy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data <p>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy</p>

5. ROČNÍK – DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky 	OSV

<p>sčítání a násobení</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla v oboru do 1 000 000 • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací 	
---	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - závislosti a jejich vlastnosti 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
---------	-------	------------------

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině - přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost 	OSV

2. stupeň

6. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší 	OSV MeV

<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru přirozených čísel 	<p>společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti</p> <p>- desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>- desetinná čísla - sčítání, odčítání, násobení, dělení</p>	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem trojúhelníku • odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce, obdélníku • načrtne a sestrojí rovinné útvary - trojúhelník, čtverec, obdélník • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) - krychle, kvádr, analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - krychle, kvádr • načrtne a sestrojí síť základních těles - krychle, 	<p>- základní pravidla rýsování</p> <p>- rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), pravidelné mnohoúhelníky</p> <p>- metrické vlastnosti v rovině - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost</p> <p>- prostorové útvary - kvádr, krychle (povrch, objem, převody jednotek objemu)</p> <p>- konstrukční úlohy - osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, trojúhelník - výšky</p>	<p>OSV MeV</p>

kvádr <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - krychle, kvádr • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • využívá potřebnou matematickou symboliku 		
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	- číselné a logické řady – doplňování přirozených čísel - sestavování geometrických obrazců a těles pomocí špejlí a modelíny	OSV

7. ROČNÍK – DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s 	- celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa; porovnávání, sčítání,	OSV MeV

<p>danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <ul style="list-style-type: none"> • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • řeší aplikační úlohy na procenta 	<p>odčítání, násobení, dělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; prevrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek - zlomky - sčítání, odčítání, násobení, dělení - poměr - měřítko, úměra, trojčlenka - procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent 	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; aritmetický průměr - funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce 	MeV
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a třídí základní rovinné 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary - trojúhelník, 	OSV

<p>útvary - rovnoběžníky, lichoběžník, trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem <p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod - rovnoběžníky, lichoběžník, trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) - hranoly, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles- hranol • načrtne a sestrojí síť základních těles - hranol • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině – hranol • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků); obvody, obsahy</p> <p>- prostorové útvary - hranol</p> <p>- povrch, objem</p> <p>- konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti - trojúhelník, rovnoběžníky, lichoběžník, osová souměrnost, středová souměrnost</p>	<p>MeV</p>
<p>výstupy</p>	<p>učivo</p>	<p>průřezová témata</p>
<p style="text-align: center;">NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>- číselné a obrázkové analogie - užití při konstrukčních úlohách, porovnávání rovinných</p>	<p>OSV</p>

	obrazců	
--	---------	--

8. ROČNÍK – DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> ● provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ● zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ● modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ● užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ● matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním ● formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ● analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní 	<ul style="list-style-type: none"> - mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina - výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; - proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny - rovnice – lineární rovnice 	<p>OSV MeV</p>

situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr 	MeV
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary určuje velikost úhlu měřením a výpočtem odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů – kružnice, kruh využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary – 	<ul style="list-style-type: none"> rovinné útvary – kružnice, kruh metrické vlastnosti v rovině – Pythagorova věta prostorové útvary – rotační válec konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) 	OSV MeV

<p>kružnice, kruh</p> <ul style="list-style-type: none"> ● užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku ● načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ● určuje a charakterizuje tělesa - válec, analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles – válec ● načrtne a sestrojí síť základních těles – válec ● načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině – válec ● analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ● užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 		
výstupy	učivo	průřezová témata
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie 	OSV

9. ROČNÍK – DOTACE: 4 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<p>procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování</p> <p>- výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny - opakování</p> <p>- rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Komunikace</p> <p>MeV: Práce v realizačním týmu</p>

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr - funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce 	MeV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
výstupy	učivo	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary - trojúhelník (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) - prostorové útvary - jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol 	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MeV: Práce v realizačním týmu

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 		
--	--	--

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy 	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20
- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulaátor
- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi
- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky

- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

2. stupeň

Očekávané výstupy

- písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla
- píše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000
- používá měřítko mapy a plánu
- řeší jednoduché úlohy na procenta
- zvládá orientaci na číselné ose
- vyhledává a třídí data
- porovnává data
- vypracuje jednoduchou tabulku
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi
- vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- provádí jednoduché konstrukce
- rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
- vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- sestrojí síť základních těles

- načrtne základní tělesa
 - zobrazuje jednoduchá tělesa
 - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
 - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
 - používá technické písmo
 - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
 - samostatně řeší praktické úlohy
 - hledá různá řešení předložených situací
 - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení.

Informatika

a) Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast **Informatika** zaměřujeme především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům používání digitálních technologií. Výuka je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Učíme je jednotlivé přístroje a aplikace využívat, společně zkoumáme řešitelnost problémů i hledáme a nalzáme jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmicke postupy. Při hodinách Informatiky pokládáme základy uživatelských dovedností, učíme žáky poznávat, jak se s digitálními technologiemi a interaktivními aplikacemi pracuje, a tak si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními. Předmět dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákovy inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmicke a dalšími. Praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy inforaticka řeší. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující inforaticku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou

činnost a rozvíjet tak infromatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti a digitálních kompetencí i v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem. Výuka probíhá na noteboocích či tabletech vždy s připojením k internetu. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho zařízení nebo projektu, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně. Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci.

b) Klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Informatika

1. Kompetence k učení

- využívat digitálních technologií ke zvýšení efektivnosti svého učení a racionálnější organizaci práce
- porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- být otevřený novým cestám, nástrojům, snaže postupně se zlepšovat
- trénovat nezdolnost při řešení těžkých problémů, zvládat nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádávat se s problémy s otevřeným koncem

2. Kompetence k řešení problémů

- rozpoznávat problémy při využití metod a prostředků, jež mají k dispozici, systémově přistupovat při analýze situací a jevů světa kolem něj
- formulovat problém, na který narazí
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- hledat, navrhopvat a používat různé metody, informace či prostředky, které by mohly přispět k řešení daného problému

- nacházet různá řešení a vybrat nejvhodnější pro danou situaci, korigovat chybná řešení problému
- pochopit funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

3. Kompetence občanské

- zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodnému obsahu vyskytující se na internetu či jiných médiích
- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

4. Kompetence komunikativní

- tvořivě využívat technologie při prezentaci výsledků své práce
- poznat úlohu informací a informačních činností k využívání moderních digitálních technologií
- reagovat na danou situaci a vyslovit svůj názor
- diskutovat o tématu či problému, umět naslouchat druhým
- komunikovat pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

5. Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činností a vzájemné spolupráci při práci na cvičeních a projektech
- získat zkušenost, že týmová práce za pomoci technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- pomáhat slabším za skupiny zapojit je do činnosti
- vyslovit žádost o radu
- respektovat práva k duševnímu vlastnictví

6. Kompetence pracovní

- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- standardizovat pracovní postupy v situacích, kdy to usnadní práci
- šetrně pracovat s výpočetní technikou

7. Kompetence digitální

- je samou podstatou předmětu

c) Metody a způsoby práce

Metody a způsoby práce, které můžeme v informatice používat:

- samostatná práce
- práce ve dvojici a skupinová práce
- badatelská výuka
- projektová výuka
- metody aktivního učení
- gradované úlohy, úlohy s diferencovanou obtížností zadání

výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem	• Data, informace: • získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat • kódování a přenos dat: různé	OSV,

<p>jejich uložení a přenosu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na 	<p>možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy • algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu • programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu • tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); 	
--	---	--

<p>jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu <p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu <p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak funguje počítač po 	<p>potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora</p> <ul style="list-style-type: none"> • informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti • návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel • hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí • hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v 	
--	---	--

<p>stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<p>operačním systémem, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva • řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení • bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat • digitální identita: digitální stopa 	
---	--	--

	(obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

1. stupeň

Očekávané výstupy – 2. období

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- sestavuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

2. stupeň

Očekávané výstupy

- získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek
- popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- popíše účel informačních systémů, které používá
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – PRVOUKA

a) Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání.

V naší škole vytváříme jeden předmět v 1.–3. ročníku – prvouku a dva předměty ve 4. a 5. - vlastivědu a přírodovědu.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

1. ROČNÍK – DOTACE: 2 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině 	<ul style="list-style-type: none"> - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště 	VDO EV

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině • projevuje toleranci k přirozeným 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační 	OSV VDO MuV

odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka	- soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace	
	- chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	
	- základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ A ČAS		
• rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, roční období	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
• pozoruje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EV
• pojmenuje některá domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata	- roční období	
	- domácí zvířata a jejich mláďata	
	- volně žijící zvířata	

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
• projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- situace hromadného ohrožení	OSV
	- bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	EV
	- lidské tělo – životní potřeby a	

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	projevy, základní stavba a funkce	
--	-----------------------------------	--

2. ROČNÍK - DOTACE: 2 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ŠR • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy 	VDO VMEGS

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • projevuje toleranci k přirozeným 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání 	OSV VDO MuV

odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina - režim dne, roční období, kalendář - průběh lidského života - státní svátky a významné dny 	OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • pojmenuje některá domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata 	<ul style="list-style-type: none"> - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění odpadu 	EV

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - situace hromadného ohrožení - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty – lidské tělo – životní potřeby a 	OSV EV

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<p>projevy, základní stavba a funkce</p> <p>- péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana</p> <p>- krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci</p> <p>Projekt – Dopravní výchova</p>	
---	--	--

3. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy - riziková místa a situace - obec (město), místní krajina 	<p>VDO</p> <p>VMEGS</p>

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých 	<p><i>Rodina</i> – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání</p> <p><i>Soužití lidí</i> – mezilidské vztahy,</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>MV</p> <p>VMEGS</p>

<p>povolání a pracovních činností</p>	<p>komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný “evropský” dům</p> <p><i>Chování lidí</i> – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p><i>Právo a spravedlnost</i> – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p> <p><i>Vlastnictví</i> – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p><i>Kultura</i> – podoby a projevy kultury, kulturní instituce</p> <p><i>Základní globální problémy</i> – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti,</p>	
---------------------------------------	--	--

	nesnášenlivost mezi lidmi, globální problém přírodního prostředí	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost • popíše výrobu některých potravin, tkanin, obydlí • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události region, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije 	<p><i>Orientace v čase a časový rád</i> – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p> <p><i>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života</i>, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p> <p>Projekty: Čím se živili naši předkové Jak naši předkové bydleli Jak se naši předkové oblékali Řemesla našich předků</p>	MV OSV

výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	- rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těl u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	EV

	<p>- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <p>- odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění odpadu</p> <p>- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</p> <p>Projekty: Čím se živili naši předkové Jak naši předkové bydleli Jak se naši předkové oblékali Řemesla našich předků</p>	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském tele; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<p>- péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygieně</p> <p>- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání</p>	OSV EV MV

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné 	<p>návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>- osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky</p> <p>- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	
---	---	--

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA,

4. ROČNÍK – DOTACE: 3 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a střední Evropy • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoucí • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • rozlišuje symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště - naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - mapy obecné, zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky - obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť 	<p>VDO MuV</p>
--	---	--------------------

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo 	<ul style="list-style-type: none"> - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - právo a spravedlnost - 	<p>OSV VDO VMEGS MuV</p>

<p>báje spjaté s místem, v němž žije</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 	<p>základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání</p> <p>- kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce</p>	
---	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> - báje, mýty, pověsti -minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny 	<p>OSV MuV</p>

výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou přírodu poškodit • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů - rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva 	EV

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - situace hromadného ohrožení - návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače 	

<p>oprávněné nároky jiných osob</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>- péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní hygiena; - reklamní vlivy</p>	
---	--	--

5. ROČNÍK – DOTACE: 4 HODINY, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury • jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • určí světové strany v přírodě i podle 	<p>- surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí,</p>	<p>VDO VMEGS MeV</p>

<p>mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<p>působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany a jeho tvary,</p>	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti 	<p>- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občana a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p> <p>- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p>	<p>OSV VDO MuV</p>

<p>zlepšení životního prostředí obce (města)</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy 	<ul style="list-style-type: none"> - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky - základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí - kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura 	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, 	<ul style="list-style-type: none"> MuV OSV OSV VDO

<p>muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>generace, denní režim, roční období</p> <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 	<p>VDO</p>
--	---	------------

výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a 	<p>OSV</p> <p>EV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškodit • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<p>nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí - rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy 	
---	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické 	OSV MuV EV MeV

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsob uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů PP při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup 	
---	---	--

	<p>v případě</p> <ul style="list-style-type: none">- péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika; reklamní vlivy- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
--	--	--

Dějepis

a) Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Žák je veden k pochopení dějinných procesů, které ovlivňují vývoj společnosti, je mu předávána historická zkušenost. Důležité je zejména komplexní poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Zvláštní význam má zařazování regionální historie pro konkretizaci obecných historických problémů. Předmět vychovává k toleranci a k respektování lidských práv, k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

b) Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Dějepis

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat s různými spolehlivými informačními zdroji, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem
- chápat probírané oblasti v dějepisném i zeměpisném kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probírané látce
- seznamovat se s obecně používanými dějepisnými termíny a fakty a dávat je do vzájemných souvislostí
- formulovat závěry své práce a prezentovat je

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky

- využívat získané vědomosti k řešení problémů, např. při zpracování referátů
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a svá rozhodnutí obhájit
- rozlišit mýtus a skutečnost, objektivně posoudit příčiny a projevy historických jevů
- vnímat nejrůznější společenské jevy a problémy v jejich historickém vývoji
- rozpoznat a pochopit problém

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyslechnout jiný názor a zabývat se jím
- výstižně formulovat své názory na společenské dění v minulosti, vhodně je obhajovat
- rozumět různým typům textů a záznamů, přemýšlet o nich, reagovat na ně
- vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)
- v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- poznávat a rozumět různým typům textů (mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)
- zaznamenat podstatu sdělovaného projevu

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a přispívat k upevnování mezilidských vztahů • poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce, uplatňovat své znalosti ve prospěch skupiny
- vyjadřovat své názory a obhajovat je
- ocenit a vzít si poučení ze zkušeností druhých lidí

- být schopen vcítit se do situace druhých

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozvíjet zájem o současnost a minulost vlastního národa
- upevnit vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- poznávat naše kulturní tradice a historické dědictví a cítit potřebu je oceňovat a chránit
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vytvořit pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost
- na základě poučení z historie nacházet nenásilnou cestu k řešení konfliktů
- uvědomovat si úctu a respekt ke státním symbolům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- být odpovědný za svoji odvedenou práci (termín, kvalita)
- mít smysl pro povinnost
- zodpovědně plnit svoji pracovní roli ve skupině
- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- efektivně uspořádat svůj pracovní postup

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení
- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- kriticky posuzovat vytvářet a upravovat digitální obsah

- využívat digitální zdroje, prameny a programy a ty řádně ocitovat s ohledem na autorská práva svá i ostatních

Metody a způsoby práce

Učitelé mohou při práci s žáky využívat například: metody aktivního učení a formativního přístupu, samostatnou práci, práci ve dvojici, práci ve skupině, projektovou výuku, práci s textem, práci s pramenem, práci s obrazovým materiálem, práce s mapou, využití výpočetní techniky, tvořivé psaní, návštěva muzea, exkurze aj. V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

6. ROČNÍK – DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
VÝZNAM ZKOUMÁNÍ DĚJIN, ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ O DĚJINÁCH; HISTORICKÉ PRAMENY		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> - archeologie, hmotné prameny - muzeum, archiv 	VDO VMEGS

výstupy	učivo	průřezová témata
HISTORICKÝ ČAS A PROSTOR		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s časovou přímkou časové vymezení historického období (př. n. l., př. Kr., n. l., po Kr.) 	OSV
ČLOVĚK A LIDSKÁ SPOLEČNOST V PRAVĚKU		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<ul style="list-style-type: none"> vznik a vývoj lidského rodu doba kamenná doba bronzová doba železná Keltové, Germáni, Slované 	MuV
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE A STÁTY - ORIENT		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> starověk staroorientální státy Mezopotámie, Asýrie a Babylonie Indie Čína Egypt 	OSV RSP VDO OOSS VMEGS MuV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
ANTICKÉ ŘECKO A ŘÍM		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> - starověké Řecko - přírodní podmínky, zemědělství a obchod - minojská Kréta, Mykénské Řecko - život v Řecku - homérské, archaické, klasické období - nadvláda Makedonie - kultura a vzdělanost ve starověkém Řecku - starověký Řím - přírodní podmínky, osídlení, zemědělství a obchod - počátky Říma - život v Římě - doba královská, římská republika - pozdní říše římská - kultura, umění a věda v antickém Římě 	OSV VDO VMEGS MuV MeV

7. ROČNÍK – DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

učivo	výstupy	průřezová témata
STRUKTURA STŘEDOVĚKÉ SPOLEČNOSTI		

- vytváření feudální společnosti - křesťanství v raně středověké Evropě	- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	OSV VDO VMEGS MuV
výstupy	učivo	průřezová témata
ZROD NOVÉ EVROPY		
<ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> raný středověk francká říše, Byzantská říše Arabové Slované, počátek dějin českých zemí vznik Svaté říše římské 	OSV VMEGS MuV
POČÁTEK DĚJIN ČESKÝCH ZEMÍ		
<ul style="list-style-type: none"> objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> Velkomoravská říše počátky českého státu, život v přemyslovských Čechách románský sloh 	OSV VDO VMEGS
PROMĚNA STŘEDOVĚKÉ KRAJINY		
<ul style="list-style-type: none"> ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> vrcholný a pozdní středověk život ve středověké vesnici a městě gotika křížové výpravy Přemyslovci Lucemburkové Stoletá válka 	OSV VMEGS MeV
výstupy	učivo	průřezová témata
HUSITSKÉ REVOLUČNÍ HNUTÍ		

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti • vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	<ul style="list-style-type: none"> - na prahu husitské revoluce, Mistr Jan Hus - husitské války - Čechy v době pohusitské, Jiří z Poděbrad, Jagellonci 	OSV VMEGS MeV
RANÝ NOVOVĚK		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy - renesance a humanismus - reformace, Svatá říše římská - české země po nástupu Habsburků - české království za Rudolfa II. - české stavovské povstání - třicetiletá válka 	OSV VMEGS MuV

8. ROČNÍK – DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČESKÝ STÁT A VELMOCI V 17. - 18. STOLETÍ		

<p>Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<p>- osvícenský absolutismus - Anglie, Francie, Rusko, habsburská monarchie a české země</p> <p>- baroko, rokoko, klasicismus</p> <p>- osvícenství, přírodovědecké objevy</p> <p>- britské impérium, vznik USA</p> <p>- Čechy za vlády Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>- počátek národního obrození</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p>
výstupy	učivo	průřezová témata
VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE A NAPOLEONSKÉ OBDOBÍ		
<ul style="list-style-type: none"> objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 	<p>- konec absolutismu ve Francii</p> <p>- Velká francouzská revoluce</p> <p>- Napoleon Bonaparte</p> <p>- ponapoleonská Evropa</p> <p>- romantismus</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p>
PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<p>- průmyslová revoluce a zrod kapitalistické společnosti</p>	<p>OSV</p>
výstupy	učivo	průřezová témata
NÁRODNÍ Hnutí VELKÝCH A MALÝCH NÁRODŮ		
<ul style="list-style-type: none"> porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<p>- neklid v západní, východní a jihovýchodní Evropě</p> <p>- habsburská monarchie a česká společnost v době metternichovského</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p>

	absolutismu	
REVOLUCE 1848/1849		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích 	- revoluční situace v Evropě	OSV
POREVOLUČNÍ EVROPA		
<ul style="list-style-type: none"> • na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy 	<p>- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p> <p>Anglie za vlády královny Viktorie, Francie, Itálie a Německo 19. stol.</p> <p>- habsburská monarchie a české země v 2. polovině 19. stol.</p>	OSV VDO VMEGS
výstupy	učivo	průřezová témata
IMPERIÁLNÍ DOBA		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií 	<p>- imperialismus a kolonialismus</p> <p>- vzestup USA</p>	OSV VMEGS MuV
KAPITALISTICKÁ SPOLEČNOST		

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> vědecký a technický pokrok v 2. polovině 19. stol. měšťanská kultura a civilizace 	OSV
---	--	-----

9. ROČNÍK – DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
1. SVĚTOVÁ VÁLKA		
<ul style="list-style-type: none"> na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> mezinárodní vztahy před 1. světovou válkou průběh 1. světové války ruské revoluce vítězství Dohody a poválečné uspořádání Evropy Češi za 1. světové války 	OSV VMEGS MuV
MEZI DVĚMA VÁLKAMI		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa v evropských 	<ul style="list-style-type: none"> vznik Československa, československá demokracie komunismus a fašismus hospodářská prosperita a krize SSSR a nástup nacismu v Německu nebezpečí nového válečného konfliktu kultura a věda v 1. republice 	OSV VDO VMEGS MuV MeV

souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
výstupy	učivo	průřezová témata
2. SVĚTOVÁ VÁLKA		
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vypuknutí 2. světové války - průběh 2. světové války - Protektorát Čechy a Morava - důsledky 2. světové války 	OSV VMEGS MuV MeV
výstupy	učivo	průřezová témata
EVROPA A SVĚT PO ROCE 1945		

<ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ● vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ● posoudí postavení rozvojových zemí ● prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> - Evropa na rozcestí - prohra československé demokracie - komunistické Československo - mezinárodní vývoj - sametová revoluce - problémy současného světa - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	OSV VDO VMEGS MuV MeV
--	--	-----------------------------------

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti
- rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty
- uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- popíše život v době nejstarších civilizací
- uvede první státní útvary na našem území
- uvede základní informace z období počátků českého státu
- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
- uvede první státní útvary na našem území
- uvede základní informace z období počátků českého státu

- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
- uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
- popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Občanská výchova

A) Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

B) Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Občanská výchova:

1. Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě (práce s internetem, odbornými publikacemi)
- propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí, uvádět věci do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské jevy
- formulovat závěry své práce

2. Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí

- orientovat se v problematice peněz a cen a odpovědně spravovat osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci

3. Kompetence komunikativní

- formulovat své názory a vhodně argumentovat
- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- reagovat na různé typy textů a záznamů, přemýšlet o nich
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití, zvyšovat odolnost vůči myšlenkové manipulaci

4. Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- respektovat různé názory
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém
- utvářet pozitivní vztahy k opačnému pohlaví, respektovat sexuální odlišnosti

5. Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- respektovat kulturní či jiné odlišnosti
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví

- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- poznávat a posuzovat každodenní situace a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- získávat orientaci v aktuálním dění v ČR a ve světě, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti

6. Kompetence pracovní

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

7. Digitální kompetence

- ovládat běžně používaná digitální zařízení
 - vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
 - kriticky posuzovat digitální obsah
 - rozeznat neetické chování v digitálním prostředí a vhodně na ně reagovat
- Metody a způsoby práce

Učitelé mohou při práci s žáky využívat například: metody aktivního učení, samostatnou práci, práci ve dvojici, práci ve skupině, projektovou výuku.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

6. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání – rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek,	OSV

<p>- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení</p> <p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>přírodních objektů a majetku</p> <p>- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace</p> <p>- lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p> <p>- vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>- zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování</p> <p>- státní svátky, významné dny</p>	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<ul style="list-style-type: none"> - podobnost a odlišnost lidí - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál 	OSV
--	--	-----

7. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ● objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ● rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ● zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 	<p>- naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice;</p> <p>ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p>- naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>- kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia</p>	<p>OSV VDO MuV</p>
výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
<ul style="list-style-type: none"> ● umí posoudit své osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti ● sestaví žebříček osobních hodnot ● rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ● popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní 	<p>- podobnost a odlišnost lidí</p> <p>- projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <p>- vnitřní svět člověka - vnímání a posuzování sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení</p> <p>- osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam</p>	<p>OSV</p>

přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
výstupy	učivo	průřezová témata
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady ● objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání ● popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi ● rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost 	OSV
STÁT A PRÁVO		
<ul style="list-style-type: none"> ● přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí 	<ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus 	OSV VDO

8. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady ● objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání ● popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi ● rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost 	OSV
STÁT A PRÁVO		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv 	<ul style="list-style-type: none"> - právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní 	OSV VDO

<p>upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>– ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p>	
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<p>- lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>- protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>	<p>MuV</p> <p>MeV</p>
MEZINÁRODNÍ VZTAHY		
<p>- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ŠR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p>	<p>- evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR</p> <p>- globalizace - projevy, klady a zápory</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p> <p>EV</p>

9. ROČNÍK – DOTACE: 1 HODINA, POVINNÝ

STÁT A PRÁVO		
<p>- význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady 	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - popíše vliv začlenění ŠR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ŠR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR - globalizace - projevy, klady a zápory 	OSV VMEGS MuV MeV EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

- rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
 - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
 - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
 - chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
 - formuluje své nejbližší plány
 - stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
 - ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
 - uvede příklady služeb, které banky nabízejí
 - uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany
 - uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
 - chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
 - uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
 - vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
 - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
 - uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
 - uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
 - uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
 - vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
 - rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
 - v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
- uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis** a **Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

FYZIKA

Žáci se seznamují se základními fyzikálními zákony a pojmy. Důraz je kladen na praktické ověřování získaných vědomostí nejčastěji metodou žakovských nebo demonstračních pokusů. Osvojují si důležité dovednosti, učí se experimentovat a

měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy a tvořit z nich závěry. Předmět se převážně vyučuje v odborné učebně fyziky.

Klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Fyzika

1. Kompetence k učení

- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace a využívat je efektivně v další práci
- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky dokázat informace roztřídit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
- pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a vlastnosti, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat a dále využívat v učení i praxi
- vyslovovat hypotézy o fyzikální podstatě jevů či jejich průběhu a ověřovat jejich pravdivost
- poznávat souvislosti fyzikálních zkoumání s ostatními oblastmi

2. Kompetence k řešení problémů

- rozpoznávat problémy při využití všech metod a prostředků, jež mají k dispozici
- jednoznačně formulovat problém, na který narazí
- hledat, navrhovat a používat různé metody, informace či pomůcky, které by mohly přispět k řešení daného problému
- korigovat chybná řešení problému
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání
- porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

3. Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu

- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- preferovat co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných a bezemisních zdrojů

4. Kompetence komunikativní

- vhodně popsat daný jev či průběh experimentu, nejen slovně ale i graficky
- vyslovit a navrhnout hypotézu, zdůvodnit a obhájit své názory
- reagovat na danou situaci a vyslovit svůj názor
- diskutovat o tématu či problému, umět naslouchat druhým

5. Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činností a vzájemné spolupráci při experimentech a pokusech
- pomáhat slabším ze skupiny, zapojit je do činnosti
- vyslovit žádost o radu
- zapojovat se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

6. Kompetence pracovní

- přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

7. Kompetence digitální

- využívat informační a komunikační prostředky a technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, zpracovávat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit k tomu vhodné postupy a prostředky

- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Metody a způsoby práce Metody a způsoby práce, které můžeme ve fyzice například používat: samostatná práce, práce ve dvojici a skupinová práce, experimentální a laboratorní práce, projektová a badatelská výuka, metody aktivního učení, komplexní úlohy, úlohy s diferencovanou obtížností zadání.

6. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ELEKTRICKÉ OBVODY		
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší vodič, izolant • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení elektrického obvodu - elektrický proud a napětí - vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty - tepelné elektrické spotřebiče - pojistka, cívka - bezpečné zacházení při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	OS V MeV

výstupy	učivo	průřezová témata
LÁTKY A TĚLESA, SÍLA		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a tělesa - vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - difúze - síla, gravitační síla 	O S V MeV

<ul style="list-style-type: none"> vyžívá prakticky poznatky o působení zelektrovaného tělesa na okolí 	<ul style="list-style-type: none"> model atomu atomy různých chemických prvků, ionty elektrování těles při vzájemném dotyku elektrického pole 	OSV
výstupy	učivo	průřezová témata
MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK		
<ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a jiné látky 	<ul style="list-style-type: none"> magnety přírodní a umělé póly magnetu magnetické pole magnetizace látky magnetické pole Země 	OSV MeV

výstupy	učivo	průřezová témata
MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN		
<ul style="list-style-type: none"> změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 	<ul style="list-style-type: none"> délka - měření délky, jednotky délky objem - měření objemu kapalného a pevného tělesa, jednotky objemu hmotnost - měření hmotnosti tělesa, jednotky hmotnosti teplota a její změna, jednotky teploty čas - měření času, jednotky času 	OSV

7. ROČNÍK – DOTACE: 1,5 HODINY, POVINNÝ

MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - hustota látky - výpočet hustoty látky 	OSV

POHYB TĚLES A SÍLY		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles změří velikost působící síly určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<p>POHYB TĚLES</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha - druhy pohybu - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha při rovnoměrném pohybu tělesa <p>SÍLA</p> <ul style="list-style-type: none"> - síla a její znázornění - jednotky síly - gravitační síla a hmotnost tělesa - měření síly - siloměr - skládání dvou sil stejného směru - skládání dvou sil opačného 	OSV MeV

<ul style="list-style-type: none"> • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů • či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<p>směru</p> <ul style="list-style-type: none"> - těžiště tělesa <p>POSUVNÉ ÚČINKY SÍLY. POHYBOVÉ ZÁKONY</p> <p>OTÁČIVÉ ÚČINKY SIL</p> <ul style="list-style-type: none"> - účinek síly na těleso otáčivé kolem pevné osy - páka - rovnovážná poloha páky - užití páky - kladka 	
---	---	--

8. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

SÍLY		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • změří velikost působící síly • využívá poznatků o tlaku v pevných látkách • využívá poznatků o třecí síle 	<p>TLAKOVÁ SÍLA, TLAK</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla 	<p>OSV MeV</p>

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pascalův zákon – hydraulické zařízení - hydrostatický tlak - Archimédův zákon – vztlková síla působící na 	<p>OSV MeV</p>

	<p>těleso v kapalině</p> <ul style="list-style-type: none"> - potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině <p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - atmosférický tlak - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře <p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlak plynu v uzavřené nádobě - manometr <p>POČASÍ</p>	
PRÁCE, ENERGIE, TEPLA		
výstupy	ucivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa ● vyžívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ● určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ● využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - mechanická práce - výkon <p>FORMY ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybová energie - polohová energie - přeměna pohybové a polohové energie tělesa (zákon zachování energie) - změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně <p>PŘEMĚNY SKUPENSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - teplo - tání a tuhnutí 	OSV

	- vypařování a zkapalnění - var - anomálie vody SPALOVACÍ MOTORY	
--	---	--

ZVUKOVÉ DĚJE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku tón, kmitočet hlasitost zvuku odraz zvuku, ozvěna 	OSV

VESMÍR		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava pohyby těles sluneční soustavy Slunce, Země, Měsíc hvězdy 	OSV

9. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
SVĚTELNÉ DĚJE		
<ul style="list-style-type: none"> využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude 	<ul style="list-style-type: none"> zdroje světla rychlost světla stín, zatmění Slunce a Měsíce zobrazení odrazem v rovinném zrcadle 	OSV MeV

lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> - duté a vypuklé zrcadlo (kvalitativně) - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem 	
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • změří elektrický proud a napětí • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • rozliší stejnosměrný proud od střídavého • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • zapojí správně polovodičovou diodu 	<p>ELEKTRICKÉ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické napětí, zdroje napětí, měření napětí - elektrický proud, měření proudu - elektrický náboj - elektrování těles - směr elektrického proudu v elektrickém obvodu - Ohmův zákon - elektrický odpor vodiče - sériové a paralelní zapojení elektrických obvodů <p>rezistor s plynule proměnným odporem</p> <p>MAGNETICKÉ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s elektrickým proudem - otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce - vznik střídavého proudu - transformátor - vedení proudu v polovodičích 	O S V E V
ENERGIE		
výstupy	učivo	průřezová

		témata
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrická energie a výkon - druhy energií - výroba a přenos elektrické energie - štěpná reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	<p>OSV VDO MUV EV MEV</p>

Chemie

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Žáci poznávají chemické látky a reakce, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Předmět jim poskytuje co nejvíce příležitostí k pochopení základních dějů probíhajících při chemických reakcích a rozšiřuje jejich povědomí o chemických látkách. Seznámí se s mnohostranným využitím chemie v průmyslu, zemědělství, zdravotnictví atd. Učí se zásadám bezpečné práce s chemickými látkami, s látkami zdraví škodlivými a nebezpečnými.

Metody práce: Ve výuce chemie je možné použít metody typu výklad, rozhovor, diskuze, dále například práci s textem, názorně – demonstrační metody, mezi které je možné zařadit předvádění (konkrétní pokus, model atomu), nebo také práci s obrazovými materiály (piktogramy apod), instruktáž (například ve formě návodu k laboratorní práci) či experimentování jako takové. Do výuky chemie je dále možné zařadit komplexní výukové metody, jako například projektovou výuku či metody heuristické (badatelská výuka a podobné). V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Chemie:

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vybrat a využívat pro efektivní učení vhodných pomůcek, způsobů, metod a strategií
- vyhledávat a třídit informace, pochopit je, propojit, systematizovat a efektivně využít v procesu učení
- umět používat obecně užívané termíny, znaky, symboly

- dokázat samostatně pozorovat a experimentovat, získané poznatky porovnat, zhodnotit a závěry využít v budoucnosti
- vytvářet si komplexnější pohled na přírodní jevy
- poznat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a označit překážky bránící učení

2. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- poznat a přijmout roli při kolektivní činnosti, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- dokázat pomoci tomu, kdo o pomoc požádá, samostatně zhodnotit, kdy nabídnout pomoc druhému
- být otevřený konstruktivní diskusi, umět přispět k diskusi v malé i velké skupině
- ovládat a řídit své jednání a chování a tím dosáhnout pocitu uspokojení a sebeúcty
- vnímat odlišnosti mezi jedinci jako klíč k efektivní spolupráci, nikoliv jako překážku

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- odmítat zastrašování, posměch, útlak a hrubé zacházení
- chápat základní ekologické a environmentální problémy
- respektovat základní pravidla podpory a ochrany zdraví, kvality životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- zaujmout odmítavý postoj k návykovým látkám
- pochopit závažnost nebezpečí, které vyplývá z možnosti zneužití konkrétních chemických látek

4. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém
- dokázat promyslet a naplánovat jeho řešení
- vyhledávat informace související s daným problémem
- ověřovat správnost svých řešení, nenechat se odradit prvním nezdarem
- aplikovat ověřené postupy v obdobných situacích
- zobecňovat poznatky získané z pokusů a dále je umět správně využít v obdobné situaci

5. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumět různým typům textů a záznamům a dalším informačním a komunikačním prostředkům
- využívat dostupné prostředky a technická zařízení ke kvalitní komunikaci se spolužáky, učitelem a ostatním okolním světem
- aplikovat konstruktivní kritiku a sebekritiku

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce, efektivně organizovat svou práci
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- získávat kladný vztah k práci.

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účel
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

2. STUPEŇ

8. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; • posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce – ve školní pracovně i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam- 	OSV MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
SMĚSI		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 	<ul style="list-style-type: none"> - směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; 	OSV MuV EV

<ul style="list-style-type: none"> - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; - uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<p>koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	
výstupy	učivo	průřezová témata
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony - prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo - chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	<p>OSV MuV EV</p>
výstupy	učivo	průřezová témata
CHEMICKÉ REAKCE		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost 	<p>OSV MuV EV</p>

využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	OSV MuV EV

9. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ		
výstupy	učivo	průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; • posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce – ve školní pracovně i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam- 	OSV MuV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
ORGANICKÉ SLOUČENINY		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	<ul style="list-style-type: none"> - uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	OSV MuV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
CHEMIE A SPOLEČNOST		
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - chemický průmysl v ČR – výroby, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky 	OSV MuV EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák v 8. ročníku:

- rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami – rozpozná přeměny skupenství látek
- pozná směsi a chemické látky
- rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí
- uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
- pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem – poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Žák v 9. ročníku:

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě
- uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Přírodopis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Tento předmět poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů.

Metody práce: V hodinách přírodopisu je možné použít metodu frontální výuky, samostatné práce, skupinové práce, práce ve dvojicích, práce s atlasem a jinými zdroji, dále je možné využívat digitální technologie, práci s mikroskopy, názorně demonstrační metody (například ukázkou konkrétních přírodnin, vycpanin atd.). Lze také zapojit žáky do laboratorních prací. V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení:

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- operovat s termíny v biologii obecně užívanými, uvádět věci a jevy do souvislostí

2. Kompetence k řešení problémů:

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli žáci vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat

- zapojit se do soutěží podle jejich schopností a dovedností
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém, hledat různé varianty řešení, vyhledávat informace potřebné k řešení problému
- chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních jevů

3. **Kompetence komunikativní:**

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vést k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a souvislému písemnému i ústnímu projevu
- sdělovat stručně, přehledně i objektivně postup a výsledky vlastních pozorování
- rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlet o nich

4. **Kompetence sociální a personální:**

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- řídit a organizovat činnost ostatních dětí ve skupině
- vytvářet si sociální pozici ve skupině
- respektovat názory ostatních
- navozovat příjemnou atmosféru v kolektivu

5. **Kompetence občanské:**

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- chápat základní ekologické souvislosti a odpovědnost za zachování kvalitního životního prostředí
- vést k zodpovědnému chování v krizových situacích, v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápat rovnocennosti lidských ras a respektování

6. **Kompetence pracovní:**

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat bezpečně, účinně a hospodárně přírodní materiály, nástroje a vybavení učeben přírodovědných předmětů a šetrně nakládat s nimi
- plánovat a organizovat svou pracovní činnost

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

2. STUPEŇ

6. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	OSV MuV EV
BIOLOGIE ROSTLIN		
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů 	- anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání,	OSV MuV EV

<p>a jejich využití při pěstování rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<p>růstu, rozmnožování</p> <ul style="list-style-type: none"> systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců 	
výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
<ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů 	OSV MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁKLADY EKOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organism v určitém prostředí a vztahy mezi nimi na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých 	<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v 	OSV MuV EV

potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
výstupy	učivo	průřezová témata
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), - zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	OSV MuV EV

7. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

OBEČNÁ BIOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organism uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	OSV MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE HUB		
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a	- houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a	OSV MuV

porovná je podle charakteristických znaků	negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky – výskyt a význam	EV
výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE ROSTLIN		
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<ul style="list-style-type: none"> - anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny) 	OSV MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů; vysvětlí funkci jednotlivých organel a orgánů - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam nižších živočichů v přírodě i pro člověka; 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - rozšíření, význam a ochrana nižších živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, - živočišná společenstva 	OSV MuV EV

uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZÁKLADY EKOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	OSV MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), - zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek 	OSV MuV EV

8. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních 	<ul style="list-style-type: none"> fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka - anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy 	OSV MuV EV

<p>vývojových stupních fylogeneze člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 	<p>(opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost</p> <p>- nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p> <p>- dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení</p>	
--	--	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ

NEŽIVÁ PŘÍRODA		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - Země – vznik a stavba Země - nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků - vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - půdy – složení, vlastnosti a význam půdy - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a 	<p>OSV MuV EV</p>

	využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
výstupy	učivo	průřezová témata
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
- aplikuje praktické metody poznávání neživé přírody	- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), - zjednodušené určovací klíče a atlasy, sbírky	OSV MuV EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6. ročník

Žák:

- orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- objasní základní princip některého ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

7. ročník

- orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka – má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích – pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- objasní základní princip některého ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

8. ročník

Žák:

- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- popíše vznik a vývin jedince
- rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

9. ročník

Žák:

- pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Zeměpis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V tomto předmětu žáci poznávají planetu Zemi ve všech souvislostech. Předmět podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování. Umožňuje porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomit si užitečnost poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci si osvojují důležité dovednosti – odhalovat souvislosti mezi přírodními a společenskými jevy na Zemi i v celém vesmíru, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Metody práce: V hodinách zeměpisu je možné použít metodu frontální výuky, samostatné práce, skupinové práce, práce ve dvojicích, práce s atlasem a jinými zdroji, dále je možné využívat digitální technologie, nebo názorně demonstrační metody. Lze také zapojit žáky do mezipředmětových projektů. V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Zeměpis

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a třídit informace (práce s internetem, odborné publikace, encyklopedie)
- zvládat práci s různými druhy map, orientovat se v nich
- vytvářet si pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy v jednotlivých oblastech

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- obhájit svá vystoupení před třídou i práci ve skupině
- přemýšlet o rozdílech mezi jednotlivými zeměpisnými oblastmi a jejich příčinách
- vyhledávat informace vhodné k řešení ekologických problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
- naslouchat vystoupení spolužáků, rozumět jim a vhodně na ně reagovat
- umět pracovat s různými typy materiálů, textů apod.
- podat zprávu (referát), referovat o zadaném úkolu

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat ve skupině (diskuse, projekty)
- ovládat a řídit svoje jednání a chování – práce ve skupině
- přijmout roli ve skupině, vytvořit pracovní atmosféru, poskytnout pomoc a umět ji přijímat
- přispívat k diskusi nejen ve skupině, ale i ve třídě, chápat důležitost spolupráce

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat a oceňovat tradice našeho státu, ale i ostatních území
- projevovat smysl pro kulturu a tvořivost
- chápat základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (ochrana člověka za mimořádných okolností)

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat účinně materiály a vybavení (internet, výukové programy, atlasy)
- plnit povinnosti a závazky

- ocenit nejen práci svou, ale i ostatních z různých hledisek

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

2. STUPEŇ

6. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	OSV MuV EV
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a 	- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas,	OSV MuV EV

<p>prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>datová hranice, smluvený čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti 	
---	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
REGIONY SVĚTA – Afrika, Asie		
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace 	<p>světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afrika, Asie – přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - obyvatelstvo – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, 	<p>OSV MuV EV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry</p> <p>- hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně</p> <p>- regionální společenské, politické a hospodářské útvary –</p> <p>porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní hospodářské oblasti; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska</p> <p>- krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin</p> <p>- vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu 	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické 	<p>OSV MuV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá v pohybu přírodou mobilní aplikace • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, mobilní aplikace, GPS a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	EV
---	---	----

7. ROČNÍK - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
REGIONY SVĚTA – Evropa, Amerika, Austrálie a Oceánie, Antarktida		
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a 	<p>světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální 	OSV MuV EV

<p>vybraných států</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění 	<p>problémy, možnosti jejich řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry - hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně - regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní hospodářské oblasti; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin - vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	
---	---	--

<p>hlavních ekosystémů (biomů)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá v pohybu přírodou mobilní aplikace • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, mobilní aplikace, GPS a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	<p>OSV</p> <p>MuV</p> <p>EV</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
ČESKÁ REPUBLIKA		
<ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště a školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní 	<ul style="list-style-type: none"> - místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a 	<p>OSV</p> <p>MuV</p> <p>EV</p>

<p>poměry místního regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)</p> <p>- Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p> <p>- regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá v pohybu přírodou mobilní aplikace • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v 	<p>- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, mobilní aplikace, GPS a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu;</p>	<p>OSV MuV EV</p>

<p>krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>- jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>	
---	--	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
<ul style="list-style-type: none"> organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 	<p>- komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat</p>	<p>OSV MuV EV</p>
výstupy	učivo	průřezová témata

SVĚT		
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků 	<ul style="list-style-type: none"> - světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - obyvatelstvo – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry - hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně - regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní hospodářské oblasti; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické 	<p>OSV</p> <p>MuV</p> <p>EV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>procesy, hlavní světová konfliktní ohniska</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín - vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá v pohybu přírodou mobilní aplikace • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, mobilní aplikace, GPS a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, 	<p>OSV MuV EV</p>

	chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	
--	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6. ročník

Žák:

- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- objasní důsledky pohybů Země
- uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu
- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Afriky a Asie, oceánů a 2 států dle vlastního výběru
- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel – vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

7. ročník

Žák:

- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Evropy, Ameriky, Austrálie a Oceánie, oceánů a 2 států dle vlastního výběru
- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel – vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny

- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

8. ročník

Žák:

- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti podle bydliště a školy
- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

9. ročník

Žák:

- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry světadílů, oceánů a 4 států dle vlastního výběru
- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel – vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast jsme rozšířili o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který realizujeme formou samostatného vyučovacího předmětu v 1. až 3. ročníku a obor Audiovizuální tvorba v 7. a 8. ročníku. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Předmět je vyučován v 1. – 9. ročníku 1 hodinu týdně. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje jejich estetické vnímání a prožívání světa. Hudební činnosti podporují u dětí rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, poslechových a pohybových. Cílem je dosáhnout pocitu radosti ze zpěvu.

V kompetenci učitele je vybrat si učebnice, pracovní sešity a další doplňkové materiály, například flétničky, Orffovy nástroje, perkuse, digitální zdroje (You Tube) a jiné. Do výuky lze zařadit programy z nabídky výchovných koncertů.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Hudební výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- šanci na prožití úspěchu při vokálních, instrumentálních a pohybových činnostech.
- posilovat pozitivní vztah k hudbě výběrem vhodného repertoáru
- estetický prožitek z hudby, aby se tím stala součástí jejich života

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém, nesrovnalost a objevovat různé varianty řešení kriticky posuzovat své dílo i dílo ostatních

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- analyzovat dané hudební ukázky
- vnímat hudbu jako svébytný komunikační prostředek, v němž se odráží život lidí naší země, ale i jiných národů a kultur v minulosti a současnosti prostřednictvím textů písní i poslechových skladeb
- žáci podle svých schopností prezentují své aktivity na veřejnosti, zapojují se do veřejného života ve městě.

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- utvářet toleranci vůči názorům ostatních a respektovat jejich hudební vkus a zaměření
- nejen v rámci hodin HV, ale i využitím exkurzí a přednášek, návštěv koncertů či divadel učit žáky slušnému chování
- vedeme k týmové práci ve vokálních, instrumentálních i pohybových činnostech

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat, chránit a oceňovat tradice a kulturní dědictví
- zapojovat se do veřejných aktivit
- pozitivní postoj k hudebním dílům a jejich tvůrcům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- osvojit si základy hudebních technik a nástrojů
- orientovat se v základních pravidlech pro grafický záznam hudby
- správné použití hudebních a rytmických nástrojů, hudebního materiálu

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme digitální zařízení, aplikace a služby, které žákům umožňují:

- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, ke kontrole
- rozvíjet dovednosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat
- vytvářet a upravovat digitální obsah

1. STUPEŇ

1. období - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- zpívá v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

2. období - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- zpívá v jednohlase či dvojhase a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

UČIVO

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- intonace, vokální improvizace, hudební hry
- záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten
- rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma (a–b)
- záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

- orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů – délka, síla, barva, výška, vztahy mezi tóny
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace
- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku – pozorně vnímá jednoduché skladby
- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy – pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb – správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

2. STUPEŇ

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Hudební výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- realizaci nápadů, vyhledávání informací zvláště v oblasti moderní hudby a uplatňování svých přání v průběhu vyučovacích hodin
- osvojování poznatků a na jejich základě pochopení významu a důležitosti přínosu hudební výchovy pro život, duševní vývoj a činnost člověka

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém, nesrovnalost a objevovat různé varianty řešení
- vyhledávat a využívat vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků
- kriticky posuzovat své dílo i ostatních
- vyhledávání informací z různých zdrojů, zvláště v oblasti poslechové

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- analyzovat dané hudební ukázky, při kterých je schopen rozpoznat jejich žánrové, funkční a časové zařazení
- diskutovat, srozumitelně a jasně formulovat svůj názor, používat odborné výrazy vycházející z hudební teorie
- vnímat hudbu jako svébytný komunikační prostředek, v němž se odráží život lidí naší země, ale i jiných národů a kultur v minulosti a současnosti prostřednictvím textů písní i poslechových skladeb
- Žáci podle svých schopností prezentují své aktivity na veřejnosti, zapojují se do veřejného života ve městě

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- utvářet toleranci vůči názorům ostatních a respektovat jejich hudební vkus a zaměření
- nejen v rámci hodin HV, ale i využitím exkurzí a přednášek, návštěv koncertů či divadel učit žáky slušnému chování

- vedeme k týmové práci ve vokálních, instrumentálních i pohybových činnostech

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat, chránit a oceňovat tradice a kulturní dědictví
- zapojovat se do veřejných aktivit
- pozitivní postoj k hudebním dílům a jejich tvůrcům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- osvojit si základy hudebních technik a nástrojů
- orientovat se v základních pravidlech pro grafický záznam hudby
- správné použití hudebních a rytmických nástrojů, hudebního materiálu

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení a samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků

2. stupeň - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
- digitálních prostředků

UČIVO

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- intonace a vokální improvizace
- hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- reflexe vokálního projevu

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- dobrovolná hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře nebo počítače, nástrojová improvizace
- záznam hudby – noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace
- orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi
- hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- doprovází písně pomocí ostinata
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně – pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu – rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru – uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejetému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V našem ŠVP je výtvarná

výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

1. stupeň

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- nebát se experimentovat
- plánovat svoji činnost
- výtvarně vnímat a cítit

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- hledat varianty řešení a vybírat si mezi nimi
- přijímat odpovědnost za výsledek své práce
- nacházet různé varianty řešení a vybírat si mezi nimi

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat pravidla slušného chování
- vnímat kulturu a tradice
- zapojovat se po veřejných aktivit

4. Kompetence komunikační

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyjádřit svůj názor přiměřenou formou
- obohacují si slovní zásobu o odborné pojmy
- respektují názor druhých

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- schopnost pracovat ve skupině
- požádat o pomoc, poskytnout pomoc
- zhodnotit a ocenit práci ostatních

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- správné používání pracovních nástrojů a využívání různých materiálů
- udržovat v pořádku své pracovní místo

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme digitální zařízení, aplikace a služby, které žákům umožňují:

- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, ke kontrole
- rozvíjet dovednosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat
- vytvářet a upravovat digitální obsah

1. období - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

2. období - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

1. období

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

2. období

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

2. stupeň

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- motivovat sama sebe
- plánovat svou činnost a řešit problémy
- nebát se experimentovat

3. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naplánovat si postup pro řešení
- posoudit vlastní možnosti k řešení problému

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- aktivně se dotazovat
- obhajovat vlastní názory

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naslouchat ostatním
- respektovat názory jiných
- říci si o pomoc

6. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pomoci druhým
- vnímat kulturní dědictví a tradice
- uplatňovat zásady slušného chování

7. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- udržovat pracovní místo v pořádku
- používat odpovídající pracovní náčiní
- dodržovat bezpečnost při práci
- spolupracovat s ostatními
- nebát se experimentovat, využívat nových postupů při práci
- vyhodnocovat výsledky své činnosti, hodnotit výsledky činnosti spolupracovníků

8. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení a samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků

6. a 7. ročník - DOTACE: 2 hodiny, 8. a 9. ročník – DOTACE: 1 hodina; POVINNÝ

Očekávané výstupy

- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
- zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

UČIVO

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- typy

- vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví dává žákům základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde zde o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů stavíme na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví. Při realizaci této vzdělávací oblasti klademe důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou

zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování, bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového vzdělávání.

Výchova ke zdraví

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.
- digitálních prostředků

2. stupeň - DOTACE: 1 hodina v 6. – 9. ročníku, POVINNÝ
--

Očekávané výstupy

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

UČIVO

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče;

odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- svěří se se zdravotním problémem
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Tělesná výchova

1. stupeň

Charakteristika předmětu: Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku ZŠ s dvouhodinovou časovou dotací. K realizaci tělesné výchovy škola využívá cvičebnu nebo venkovní hřiště nedaleko školy. K dalším aktivitám se využívá plavecký bazén, zimní stadion a přírodní terén v okolí školy. Tělesná výchova vede k osvojování pohybových dovedností a správnému využívání sportovního náčiní a náradí, umožňuje vést děti k vytváření hodnotového systému, k zásadám aktivního životního stylu, k vypěstování trvalejšího vztahu k pravidelnému cvičení i k chápání zdraví jako základní životní hodnoty. V rámci možností zařazujeme: plavání, bruslení, vycházky do přírody.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zodpovídat za své zdraví a zdraví spolužáků
- prožít úspěch a radost z pohybu, realizovat vlastní nápady a podněcovat jejich tvořivost
- uvědomělé dodržování zdravého životního stylu
- umět se motivovat, nadchnout se pro pohybovou aktivitu

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- posoudit své vlastní možnosti
- nenechat se odradit případným neúspěchem
- týmovou spolupráci při řešení úkolů i problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pozitivní prezentaci své osoby a reprezentaci své školy

- vyjádřit svůj názor přijatelným způsobem, obhájit ho a vyslechnout názory druhých
- komunikovat s jinými lidmi v obtížných situacích
- dodržovat pravidla a podílet se na jejich sestavování

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat v týmech a přijímat různé role ve skupině
- oceňovat výkony svých spolužáků
- vytvářet si sociální pozici ve skupině

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pomáhat druhým
- adekvátně se chovat v dané situaci
- uplatňovat své zkušenosti při kontaktu s ostatními
- vhodné aktivity na potlačení sociálně patologických jevů (sportovní a kulturní akce, sportovní kroužky)
- umět poskytnout účinnou pomoc odpovídající jejich věku a situaci

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dokázat používat a ovládat odpovídající náčiní a nářadí
- zapojit se do organizace pohybových aktivit
- důsledně dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při fyzické aktivitě

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova lze využívat digitální zařízení, aplikace a služby, které žákům umožňují:

- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, ke kontrole rozvíjet dovednosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

1. STUPEŇ

1. období - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

Očekávané výstupy

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- instrumentální a vokálně instrumentální

2. období - DOTACE: 2 hodiny, POVINNÝ

Očekávané výstupy

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

UČIVO

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- hry na sněhu

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák v 1. období:

- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti – projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám – zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Žák v 2. období:

- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play – zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla – zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

2. STUPEŇ

Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova vede žáky k poznání vlastních pohybových možností i poznání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, jsou vedeni k získávání kladného vztahu k fyzickým aktivitám a sportu. Vytvářejí si návyky zdravého životního stylu vedoucího k progresivnímu utužování zdraví. Poznávají sportovní etiku, pravidla a jednání fair-play.

Metody práce: Při výuce využíváme individuální i hromadná cvičení a skupinové aktivity. Jako zdroje informací lze využít různé písemné i digitální materiály.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova:

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zodpovědně přistupovat k rozvoji svého zdraví
- poznávat smysl a cíl učení
- plánovat a vyhodnocovat činnosti a dovednosti
- zpracovávat dosažené výsledky

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- překonávat negativní tělesné či duševní stavy
- umět využívat týmovou spolupráci

- posoudit své vlastní možnosti

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se o kamarádké chování a snahu pomoci druhým
- aktivně přistupovat k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat sportovního názvosloví
- reagovat adekvátně na vzniklou situaci

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- učit se pracovat v týmech
- umět respektovat vzájemné odlišnosti jednotlivců
- oceňovat ostatní
- vytvářet si pozici ve skupině

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při pohybových aktivitách
- uvědomovat si význam tělesné zdatnosti pro každého člověka

7. Digitální kompetence

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- využívá digitální technologie, aby zmonitoroval a vyhodnotil výsledky své práce

2. stupeň - DOTACE: 1 hodina, POVINNÝ

Očekávané výstupy - ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

UČIVO - ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Očekávané výstupy - ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

UČIVO - ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků
- úpoly – základy sebeobrany
- atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- sportovní hry (fotbal, basketbal) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu,
- plavání – zdokonalovací plavecká výuka
- bruslařský kurz, běžecké lyžování – v závislosti na povětrnostních podmínkách

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák:

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- spolurozhoduje o osvojované hry a soutěže
- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu – chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni využíváme tyto tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Příprava pokrmů a Svět práce. Ten je zaměřen na výběr budoucího povolání, zařazujeme jej do nejvyšších ročníků 2. stupně. V 8. ročníku je součástí hodin pracovního vyučování a v 9. ročníku je koncipován jako samostatná hodina, která je zařazena do rozvrhu hodin. Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- naplánovat a zorganizovat si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle
- formulovat závěry své práce
- využít získaných a osvojených informací a návyků v dalších oblastech vzdělávání i v praktickém životě
- propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí, uvádět věci do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské jevy

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledat informace vhodné k řešení problému
- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení • samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů

- sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- činit uvážlivá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí, hodnotit výsledky svých činů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozumět různým typům informačních a komunikačních prostředků (texty, záznamy, obrazové materiály td.) a využívat je ke svému rozvoji
- výstižně a kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- naslouchat, reagovat na danou situaci a účinně se zapojit do diskuze • vhodně reagovat na názory a podněty jiných
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- ovládat a řídit svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc
- rozvíjet spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života
- uplatňovat a používat své znalosti ve prospěch skupiny
- respektovat názory druhých, pomáhat ostatním, podporovat jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

5. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- organizovat svoji pracovní činnost; dovést pracovní postupy k finálnímu výrobku • dodržovat vymezená pravidla
- plnit povinnosti a závazky
- adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci; poskytovat první pomoc při drobném úrazu
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjet své podnikatelské myšlení

6. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úkolů, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti

- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

7. Kompetence digitální

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat informační a komunikační prostředky a technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit k tomu vhodné postupy a prostředky

1. stupeň

1. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu, rozvoj jemné motoriky PŘÍRODNINY - práce se dřevem (neopracovaným) - práce s přírodním materiálem - lepení MODELOVACÍ HMOTA - těsto (zpísku, slané těsto...) - modelína (modelování písmen) PAPÍR A KARTON - vytrhávání, stříhání, vystřihování, skládání, lepení - dekupáž - seznámení s technikou - origami - seznámení s technikou TEXTIL - lepení na pevný podklad 	OSV EV

	<ul style="list-style-type: none"> - základy práce s jehlou (navlékání nitě do jehly, uzel) DRÁT - základy ohýbání drátu - pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití (nůžky, jehla, kladivo, smirkový papír, kleště) - jednoduché pracovní operace a postupy, - organizace práce (hrubé začištění dřeva, zatloukání hřebíku, ohýbání drátu, navlékání jehly, lepení materiálu) - lidové zvyky, tradice, řemesla (základy zdobení kraslic tradičními technikami, návštěva akcí a výstav věnovaných lidovým zvykům, řemeslům) 	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	OSV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin ze semen v 	OSV EV

• pečuje o nenáročné rostliny	místnosti - pěstování pokojových rostlin	
-------------------------------	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - společná příprava jednoduchého pokrmu 	OSV

2. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>MODELOVACÍ HMOTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - slané těsto - terakota - modurit <p>PAPÍR A KARTON</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytrhávání, stříhání, skládání, lepení, vystřihování - dekupáž - kašírování <p>SÁDRA</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava formy, odlévání plastiky <p>TEXTIL</p> <ul style="list-style-type: none"> - přišívání knoflíků - práce s jehlou (přední a zadní steh) - batikování - seznámení s technikou 	OSV MuV EV

	<p>DRÁT</p> <ul style="list-style-type: none"> - drátování kamene - kombinace drátu a korálků <p>PLECH</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohýbání, vyhlazování, vytlačování reliéfu do hliníkového plechu - pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - smirkový papír, nůžky, kleště, kladivo, jehla - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice a řemesla - zdobení kraslic tradičními technikami - vánoční ozdoby - návštěva tematických akcí, navazujících na staré zvyky, tradice a řemesla - základy pobytu v přírodě (zásady chování, stavba přístřeší, stanu, tábornické potřeby) 	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
• pracuje podle slovního návodu a	- stavebnice (plošné,	OSV

předlohy • zvládá elementární dovednosti a činnosti piš práci se stavebnicemi	prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	MuV EV
--	---	-----------

výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu a předlohy • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - pozorování klíčení semen (osení) 	OSV MuV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu a předlohy • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni - historie a význam <p style="text-align: center;">PRÁCE V KUCHYŇCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava sušenkového těsta - příprava pudinkového poháru - příprava pomazánky, zeleninové oblohy 	OSV MuV EV MeV

--	--	--

3. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>- vlastnosti materiálů</p> <p>PŘÍRODNINY</p> <p>práce se dřevem</p> <p>práce s přírodním materiálem</p> <p>práce s kůží</p> <p>MODELOVACÍ HMOTA</p> <p>práce s terakotou, s moduritem, keramickou hlínou</p> <p>PAPÍR A KARTON</p> <p>skládání, stříhání, lepení, vystřihování, origami, papírová kašovina (kašírování) výroba ručního papíru, deкупáž</p> <p>TEXTIL</p> <p>zadní steh (šití na karton, textil)</p> <p>přišívání knoflíků</p> <p>stavba primitivního obydlí</p> <p>vlna (tkaní na jednoduchém stavu)</p> <p>batikování</p> <p>DRÁT</p> <p>jednoduché techniky drátování (kamene, nádoby)</p>	<p>OSV</p> <p>MV</p> <p>EV</p>

	<p>PLECH ohýbání, vyhlazování, vytlačování</p> <p>SÁDRA příprava formy, odlévání plastiky</p> <p>- pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití rašple, smirkový papír, nůžky, jehla, kleště, kladivo, pila</p> <p>- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce začištění dřeva, zatloukání hřebíků, základy drátování, práce s keramickou hmotou (hnětení, tvarování), skládání, lepení, vystřihování papíru</p> <p>- lidové zvyky, tradice, řemesla hrnčířství, drátování, tkaní, barvení oděvů, výroba ručního papíru, zdobení kraslic tradičními technikami</p> <p>- návštěva akcí a výstav věnovaných lidovým zvykům, řemeslům</p> <p>- základy pobytu v přírodě (stavba stanu, ohniště)</p>	
výstupy	učivo	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	OSV MV

materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	(hradiště, hrad) - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	EV
výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
• pracuje podle slovního návodu a předlohy • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	OSV MV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMU		
• pracuje podle slovního návodu a předlohy • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování	- základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni - historie a význam - pečení chleba, výroba másla a tvarohu	OSV MV EV MEV

4. ROČNÍK – DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje posádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu PŘÍRODNINY - práce se dřevem - práce s přírodním materiálem (šípky, fazole, listy, luštěniny, seno, sušené rostliny...) - lepení, navlékání - práce z kůží MODELOVACÍ HMOTA - terakota - modurit - keramická hlína - slané těsto PAPÍR A KARTON - skládání, stříhání, lepení, vystřihování, mačkání - práce s hedvábným papírem (vytrhávání, papírořez) - origami - papírová kašovina - dekupáž SÁDRA - příprava formy, odlévání plastiky TEXTIL - základy šití a vyšívání 	<ul style="list-style-type: none"> OSV MuV EV

	<ul style="list-style-type: none"> - přišívání knoflíků - práce s vlnou - různé způsoby barvení látky <p>DRÁT</p> <ul style="list-style-type: none"> - drátování (složitější tvary nádob - kroužková metoda) <p>PLECH, ODPADNÍ MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorová práce - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - rašple, smirkový papír, nůžky, kleště, jehla, kladivo, pila - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - opracování a začištění dřeva, drátování, - práce s modelovací hmotou (hnětení, tvarování, válení), skládání, lepení, vystřihování z papíru, lepení a navlékání přírodnin - lidové zvyky, tradice a řemesla - zdobení kraslic tradičními technikami, barvení oděvů 	
--	--	--

výstupy	učivo	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
• provádí při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné, prostorové,	

<p>jednoduchou montáž a demontáž</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<p>konstrukční), sestavování modelů</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - okrasné rostliny, léčivky, hnojení, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - sběr léčivých bylin 	<p>OSV MuV EV</p>

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMU		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje posádek a čistotu pracovních ploch 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni (historie a význam) - příprava salátů, pomazánek, pečiva 	<p>MuV OSV EV MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 		
--	--	--

5. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje posádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu <p>PŘÍRODNINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce se dřevem - práce s přírodninami (semena, listy, sušené květy, korek...) - práce s kůží <p>MODELOVACÍ HMOTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - terakota - modurit - keramická hlína (hradiště, rotunda) - slané těsto <p>PAPÍR A KARTON</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládání, stříhání, lepení, vystřihování, mačkání - práce s hedvábným papírem - origami - papírová kašovina - dekupáž <p>SÁDRA</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava formy, odlévání plastiky <p>TEXTIL</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>EV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování v šití základních stehů, práce s vlnou, bavlnkami - drhání, háčkování (seznámení s technikou), přišívání knoflíků - batikování a savování DRÁT - zdokonalování v drátování (historické šperky) - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - rašple, smirkový papír, nůžky, kleště, jehla, kladivo, pila - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - opracování a začištění dřeva, drátování, práce s modelovací hmotou (hnětení, tvarování – šňůrová technika, válení) - skládání, lepení, vystřihování z papíru - lepení a navlékání přírodnin - lidové zvyky, tradice, řemesla - zdobení kraslic tradičními technikami, drátování, barvení oděvů - návštěva akcí a výstav věnovaných lidovým zvykům, řemeslům - základy pobytu v přírodě - základní tábornické dovednosti 	
--	---	--

výstupy	učivo	průřezová
----------------	--------------	------------------

		témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	OSV VMEGS MuV EV
výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo – pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - okrasné rostliny, léčivky, hnojení, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - sběr léčivých bylin 	OSV MuV EV

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMU		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni (historie a 	MuV OSV EV MeV

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje posádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>význam)</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava salátů, pomazánek, pečiva 	
---	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření.

Žák v 1. období:

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- pečuje o nenáročné rostliny
- upraví stůl pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami;
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Žák v 2. období:

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje

zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu – užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- provádí pěstitelská pozorování
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

2.stupeň – DOTACE: 1, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla 	OSV VMEGS MuV EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

výstupy	učivo	průřezová témata
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program 	<ul style="list-style-type: none"> OSV VMEGS MuV EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMU		
<ul style="list-style-type: none"> - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole 	<ul style="list-style-type: none"> MuV OSV EV MeV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

9. ročník – 1 hodina, POVINNÝ

výstupy	učivo	průřezová témata
SVĚT PRÁCE – VOLBA POVOLÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> - trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura 	<p>OSV MuV EV</p>

	organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	
--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání – byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů – byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

- Etické hodnoty
- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí
- Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Vzdělávací obor umožňuje zároveň rozvíjet čtenářskou gramotnost – porozumění textům, posouzení spolehlivosti a platnosti informací a jejich využití v životě. Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje Etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí,

základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy. Etická výchova žáka vede především: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa. Doplňující vzdělávací obor Etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce. Hlavním důvodem pro zařazení Etické výchovy do našeho ŠVP ZV Za poznáním je skutečnost, že systematicky rozvíjí mravní stránku osobnosti žáků.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Občanská výchova:

8. Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě (práce s internetem, odbornými publikacemi)

- propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí, uvádět věci do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské jevy
- formulovat závěry své práce

9. Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- orientovat se v problematice peněz a cen a odpovědně spravovat osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci

10. Kompetence komunikativní

- formulovat své názory a vhodně argumentovat
- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- reagovat na různé typy textů a záznamů, přemýšlet o nich
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití, zvyšovat odolnost vůči myšlenkové manipulaci

11. Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- respektovat různé názory

- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém
- utvářet pozitivní vztahy k opačnému pohlaví, respektovat sexuální odlišnosti

12. Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- respektovat kulturní či jiné odlišnosti
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- poznávat a posuzovat každodenní situace a události ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- získávat orientaci v aktuálním dění v ČR a ve světě, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti

13. Kompetence pracovní

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

14. Digitální kompetence

- ovládat běžně používaná digitální zařízení
- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- kriticky posuzovat digitální obsah
- rozeznat neetické chování v digitálním prostředí a vhodně na ně reagovat Metody a způsoby práce

1. STUPEŇ

4., 5. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, VOLITELNÝ
--

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně.

Učivo

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

- komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
- komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

- sebepojetí – sebezpoznání, sebehodnocení, sebebřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
- pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

- tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

- iniciativa – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
- asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

2. STUPEŇ

6., 7. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, VOLITELNÝ
--

Očekávané výstupy

Žák:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva
- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Učivo

KOMUNIKACE

- otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách
- aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY

- úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost
- jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, self-management, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě

ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ

- asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu
- obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik
- fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport

REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY

- pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě
- podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, média a volný čas
- já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita

INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST

- iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství
- iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní angažovanost
- uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA

- etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj
- sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství
- rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří
- duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech
- ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost
- ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor Filmová/Audiovizuální výchova poskytuje možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních výrazových prostředků. Filmová/Audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;
- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Vlastní tvůrčí zkušenost žáků zprostředkovávají tři vzájemně propojené a na sebe navazující okruhy činností, při nichž se uplatňuje subjektivita, pozorování a smyslové vnímání, fantazie, tvořivost a citlivost a při kterých se prohlubují komunikační schopnosti. Důraz je kladen na postupný rozvoj vnímání filmových/audiovizuálních děl. Žáci se na základě jednoduchých tvůrčích experimentů učí „řeči filmu“, aby mohli mít větší požitky z vnímání děl filmové/vizuální kultury. Učí se lépe porozumět možnostem jednotlivých typů filmových/ audiovizuálních sdělení vycházejících buď z přesného obrazu okolního světa (dokumentární pojetí), nebo umělého obrazu více či méně možného světa (hraný film) i obrazu, který vychází z technických možností rozšiřujících „filmovou řeč“ o triky, animace a další výtvarné prvky. Při učení se takto detailní interpretaci pracuje žák také s odbornými a kritickými texty, což podporuje jeho čtenářskou gramotnost. Stejně významnou složkou vzdělávacího obsahu jsou vlastní tvořivé činnosti žáků s využitím jednoduchých technických a výrazových prostředků typických pro film a audiovizuální umění obecně. V základním vzdělávání se pozornost zaměřuje především na:

- přiblížení fyziologické podstaty vnímání pohybujících se obrazů, jejich předpokladů a možností; klíčovou roli světla v audiovizi; propojení a vztahy s ostatními obory umění; individuální pozorování a schopnost užívat v komunikaci audiovizuální-kinematografické sdělení; osvojení si specifického jazyka pro vyjadřování vlastních myšlenek a pocitů;
- znalost základních prvků audiovizuálního výrazu a jejich tvořivého využití; vytváření záběrů a jejich užití v elementární montáži; tvorbu drobného audiovizuálního tvaru jako hmatatelného výstupu praktické zkušenosti;

- individuální tvůrčí zkušenost a poučenější a intenzivnější vnímání filmových/audiovizuálních děl; užívání technologií jako prostředku k realizaci záměru, nikoliv jako cíle.

Filmová/Audiovizuální výchova v základním vzdělávání poskytuje žákům příležitost lépe pochopit společný základ umění a jeho význam v životě člověka a společnosti. Posiluje schopnost intenzivněji vnímat společnost a procesy, které v ní probíhají. Přispívá k rozvoji osobnosti žáka, vytvoření jeho hodnotového systému, etických postojů a aktivního vztahu ke společnosti.

8. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě
- uvádět věci do souvislostí
- formulovat závěry své práce
- poznávat smysl a cíl učení, vnímat jazyk jako nástroj celoživotního vzdělávání
- samostatně získávat informace z různých zdrojů

9. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- porozumět problému
- plánovat si postup při řešení problému a vybírat vhodné prostředky k jeho řešení

10. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v audiovizuálním projevu
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumět různým typům textů a audiovizuálních záznamů
- vyjadřovat a formulovat vlastní názor
- zvládnout pravidla mezilidské komunikace

11. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- účinně spolupracovat ve skupině
- přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- respektovat názory druhých
- zvládat vystupovat na veřejnosti, projevovat se kultivovaně

12. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- respektovat kulturní rozmanitost
- chápat jazyk a audiovizuální tvorbu jako nositele historického a kulturního vývoje národa
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům
- sdílet vlastní vizuální zážitek

13. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- ovládat základní funkce digitální techniky

14. Digitální kompetence

Ve vyučovacím předmětu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky, propojovat vzájemně jednotlivá digitální zařízení, pracovat uživatelským způsobem s mobilními technologiemi

- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, naučit se, jaké volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají dané situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení, dat i osob, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

2. STUPEŇ

7., 8. ROČNÍK - DOTACE: 1 hodina, VOLITELNÝ
--

Výstupy:

- pracuje se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je užívá v jednoduchých praktických cvičeních a námětech
- při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání
- uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku
- užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek obrazu při vlastní tvorbě a experimentování
- pracuje samostatně s fotoaparátem, mobilním telefonem nebo tabletem a ovládá jejich základní funkce pro svůj tvůrčí záměr
- na základě zkušeností získaných při práci s fotoaparátem rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňuje je ve vlastní tvorbě
- uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá při tom materiál vlastní i zprostředkovaný
- zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovize a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu
- rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků
- přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje
- slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru a především k jeho obsahové struktuře
- formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem

ostatních

- v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu

Učivo

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

- série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu
- cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe
- základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukcí, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem

UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY

- hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu k zobrazovanému obsahu
- světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality □ barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
- ovládání základních funkcí snímací techniky □ vytvoření série záběrů se záměrem vazby
- estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace
- zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy
- tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ

- navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů
- základní formy scénáristické přípravy a prezentace námětu
- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
- projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období žák

- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
- zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

Učivo

- psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
- herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava
- sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení

PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY

- náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování
- typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky □ dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti
- inscenační prostředky a postupy – improvizované situace a minipříběhy;
- přednes, prezentace, sebereflexe

RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ

- základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt
- současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba
- základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a podmínky ukládání výchovných opatření (30 odst. 2 a § 31 školského zákona)

Obsah:

I. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (§ 30 odst. 2 školského zákona)

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

3.2 Stupně hodnocení chování

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

7.2 Opravná zkouška

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

9. Způsob hodnocení žáků nebo studentů cizinců

2. Podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 školského zákona)

1. Zásady a pravidla pro ukládání výchovných opatření (pochvaly a jiná ocenění, kázeňská opatření)

2. Kritéria pro uložení jednotlivých druhů a stupňů výchovných opatření

I. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (§ 30 odst. 2 školského zákona)

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první pololetí se vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
10. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
12. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
13. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
14. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

16. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

17. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do

konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

22. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

23. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

24. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

25. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
 2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
 3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
 4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
 5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
 6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.
- ### 3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií
- #### 3.1 Stupně hodnocení prospěchu
1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný,
 - 2 – chvalitebný,
 - 3 – dobrý,
 - 4 – dostatečný,

5 – nedostatečný.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn(a)".

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

3. Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo

pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,

- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,

- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

3.2 Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost

	školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.
--	---

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna.

Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který kona opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.
6. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

9. Způsob hodnocení žáků nebo studentů cizinců

1. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku se postupuje podle § 51 až 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky, tj. postupuje se stejně jako u žáků – občanů ČR s výjimkou § 15 odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání:
 - Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.
 - Žák – občan Slovenské republiky – má právo při plnění studijních povinností používat, s výjimkou českého jazyka a literatury, slovenský jazyk.
3. Škola nemá povinnost žáka – cizince doučovat českému jazyku.

4. Na konci 1. pololetí nemusí být žák – cizinec hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by žák ale nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník.

2. Podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 školského zákona)

1. Zásady a pravidla pro ukládání výchovných opatření (pochvaly a jiná ocenění, kázeňská opatření)

1. Výchovnými opatřeními jsou:

- pochvaly nebo jiná ocenění a
- kázeňská opatření.

2. Pochvaly

- Pochvaly, jiná ocenění může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.
- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená do dokumentace školy (§ 28 školského zákona). Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno. Jedná se pouze o pochvaly ředitele školy.
- Formulace textu pochvaly musí být stručné a výstižné.

3. Kázeňská opatření

- Kázeňským opatřením jsou:
 - podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení,
 - vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení,
 - další kázeňská opatření (napomenutí, důtka).

- Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku. Může se tedy jednat pouze o žáka základní školy, který opakoval ročník a je 10. rokem v základní škole.
- V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem ředitel vyloučí žáka ze školy nebo školského zařízení.
- Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům se se vždy považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.
- Dopustí-li se žák nebo student jednání podle předchozího bodu, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - napomenutí třídního učitele,
 - důtku třídního učitele,
 - důtku ředitele školy.
- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (§ 28 školského zákona).

2 Kritéria pro uložení jednotlivých druhů a stupňů výchovných opatření

- Udělení výchovného opatření je závislé jednak na stupni závažnosti prohřešku žáka a jednak na jeho případném opakování v průběhu pololetí.
- Z hlediska výchovného dopadu na chování žáka se výchovné opatření žákovi uděluje bez zbytečného odkladu co nejdříve po spáchání prohřešku a jeho důkladném prošetření.
- Prohřešky žáků typu neomluvené hodiny, podvod v žákovské knížce, nepovolené opuštění školy, opakované nevhodné chování ke spolužákům, šikana nebo její projevy, krádež, závažné

úmyslné poškození zařízení školy, vulgární vyjadřování k pracovníkům školy, násilné chování ke spolužákům nebo pracovníkům školy jsou považovány za závažné porušení školního řádu, třídní učitel je povinen je okamžitě hlásit řediteli školy a seznamovat ho s průběhem jejich vyšetřování a návrhem udělení výchovného opatření.

- Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy.
- Žák se dopustí přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu.
- Žák ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
- Žák záměrně narušuje výchovně vzdělávací činnost školy.